

Hoeksche Waard

RVVP Hoeksche Waard

Regionaal Verkeers- en Vervoersplan

Bijlagen

Omdat we ons verplaatsen

adviseurs
mobiliteit
**Goudappel
Coffeng**

Hoeksche Waard
RVVP Hoeksche Waard

Regionaal Verkeers- en Vervoersplan

Bijlagen

Datum	8 november 2013
Kenmerk	CDH004/Gfp/0039

Bijlage 1

Verslagen bijeenkomsten RVVP

Informatiebijeenkomst Regionaal Verkeers- en Vervoersplan

Samenvatting ingekomen reacties

Naar aanleiding van de informatiebijeenkomst over het Regionaal Verkeers- en Vervoersplan Hoeksche Waard van 8 december 2011 zijn door inwoners van de Hoeksche Waard via reacties ruim 40 aandachtspunten, knelpunten en opmerkingen aangedragen. Onderstaand overzicht geeft een beeld van het aantal reacties per thema.

Thema	Aantal keer genoemd*
Langzaam verkeer	11
Recreatie	5
Openbaar vervoer	6
Goederenvervoer	6
Weginfrastructuur	15
Verkeer en milieu	6
Veiligheid	11
Landbouwverkeer	0

*per knelpunt konden meerdere thema's worden ingevuld, de drie voornaamste thema's waar het knelpunt betrekking op heeft zijn in dit overzicht meegenomen.

Veelgenoemde problemen

Vrijwel alle reacties hadden betrekking op (een deel van) een van de volgende algemenere problemen.

- Routering (zwaar) vrachtverkeer van en naar (de firma Kleinjan in) Goudswaard.

- Overlast van veel of grote voertuigen en verkeersonveiligheid op smalle dijkwegen in het westen van de Hoeksche Waard (zoals de Molendijk, Sluisjesdijk, Varkensdijk).
- Overlast van (toenemend aantal) bezoekers van Tiengemeten; aspecten als parkeren, veiligheid, milieu, bereikbaarheid op piekmomenten en gebrekkige bereikbaarheid per openbaar vervoer en fiets spelen hier een rol.
- Ontbreken fiets- en wandelpaden op wegen binnen en buiten de bebouwde kom.

Klankbordgroepbijeenkomst Regionaal Verkeers- en Vervoersplan

Samenvatting ingekomen reacties

De onderstaande organisaties zijn uitgenodigd om deel te nemen aan de klankbordgroep van het RVVP. Organisaties die ook een reactie hebben gegeven op de Koersnota hebben een sterretje achter hun naam.

- Ondernemersvereniging HW*
- Regionaal Bedrijventerrein HW
- LTO Noord*
- VVN (afdelingen Binnenmaas en Strijen)
- Fietzersbond
- Rover
- Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Hoeksche Waard (OVOHW)
- CSG Willem van Oranje*
- Wellantcollege *
- VVV Zuid-Holland-Zuid
- Vereniging Hoekschewaards Landschap (HWL)
- Vereniging Natuurmonumenten
- Stichting BHWP (Stichting tot behoud van de Hoeksche Waard als Polderlandschap) *
- Stichting Gehandicaptenplatform Hoeksche Waard*
- SAR (senioren adviesraad)*
- Politie Zuid-Holland Hoeksche Waard
- Brandweer Zuid-Holland*
- Ambulancedienst Zuid-Holland-Zuid
- Omgevingsdienst*

In de klankbordgroep van 13 februari 2012 zijn de volgende opmerkingen geplaatst:

- TNO staat nog in afbeeldingen; *dit blijft staan; de structuurvisie is vastgesteld in 2009 met TNO erin. In 2012 is dit niet meer opportuun. Dit geldt voor meer plannen. In het RVVP wordt de situatie 2012 uitgangspunt. Maar er zijn meer beleidsplannen waarin plan en huidige situatie anders zijn.*
- Hoe ziet het vervolg na het RVVP eruit? *In het RVVP wordt ook een uitvoeringsplan opgenomen voor de periode 2012/2013-2020.*
- Er is al uitgebreid onderzoek naar de N217 gedaan. *Dit onderzoek wordt erbij betrokken.*

- Fietspaden ook geschikt maken voor scootmobiel en dergelijke. *Bij de uitwerking wordt daar rekening mee gehouden.*
- Houd er rekening mee dat grote landbouwvoertuigen en fietsroutes niet altijd goed samen gaan. *Dit veiligheidsissue krijgt in het RVVP aandacht.*
- Een aantal 60 km/h-wegen hebben ook een verbindende functie (bijv. Middelslusedijk tussen Numansdorp en Strijen). Niet alleen voor personenauto's, maar ook voor landbouwverkeer en vrachtverkeer binnen de Hoeksche Waard (o.a. melkauto's). Zijn drempels nodig op dit soort wegen? Deze zorgen voor onder andere trillingshinder aan woningen, schade aan voertuigen. Het belemmert ook de bereikbaarheid. Ook ambulances hebben last van de drempels. *Dit wordt als issue in de uitwerking meegenomen.*
- Belang van een P+R bij busstation moet onderstreept worden. Bij een goede P+R horen ook goede voorzieningen. *In het RVVP wordt nader beschouwd in hoeverre P+R nodig is.*
- De toegankelijkheid van het openbaar vervoer voor gehandicapten en voorzieningen op haltes en busstation (o.a. toiletten) moet beter. *In het RVVP worden de verbeteringen hiertoe bekeken.*
- In de klankbordgroep wordt het reizigersoverleg Hoeksche Waard – Goeree-Overflakkee gemist. *Via de provincie wordt deze aangehaakt voor het RVVP.*
- Missen van het bedrijfsnummersysteem. *Is opgenomen in hoofdstuk 5.*
- De huidige verbindingen OV blijven wel ook gewoon lopen over de Rijksstraatweg in Klaaswaal? *In het RVVP zullen vooral belangrijke relaties worden aangegeven. In het kader van aanbestedingen in het openbaar vervoer worden hier tussen concessieverlener (provincie Zuid-Holland) en concessienemer (vervoerder) afspraken gemaakt.*
- De versmallingen en andere verkeersremmende maatregelen volgen wellicht als uitvloeisel van deze nota, wel graag aandacht hiervoor. *Als gebruiker van de Rijksstraatweg en belanghebbende namens een school kan dit beter in mijn optiek. Visie op snelheidsremmers en weginrichting komt terug in het RVVP.*

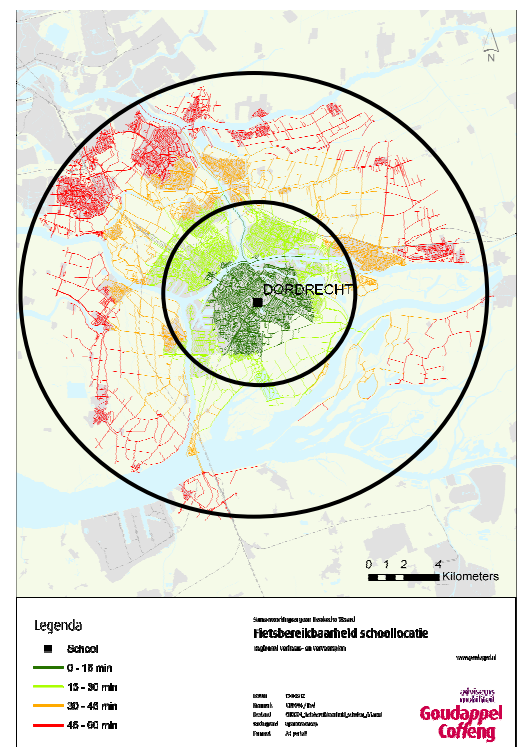
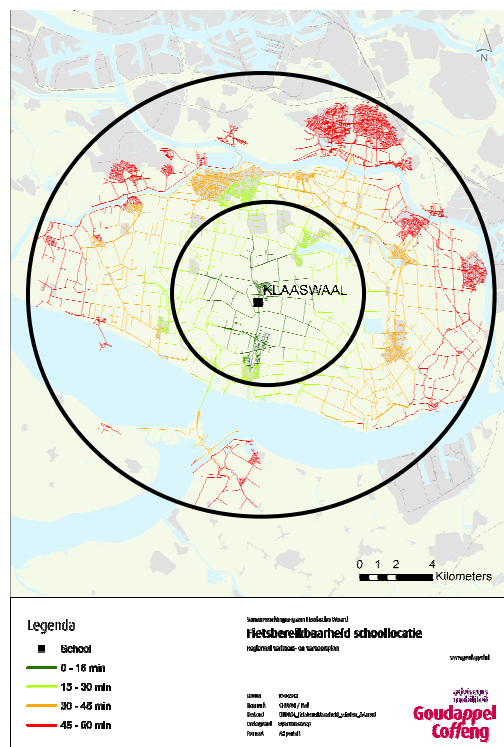
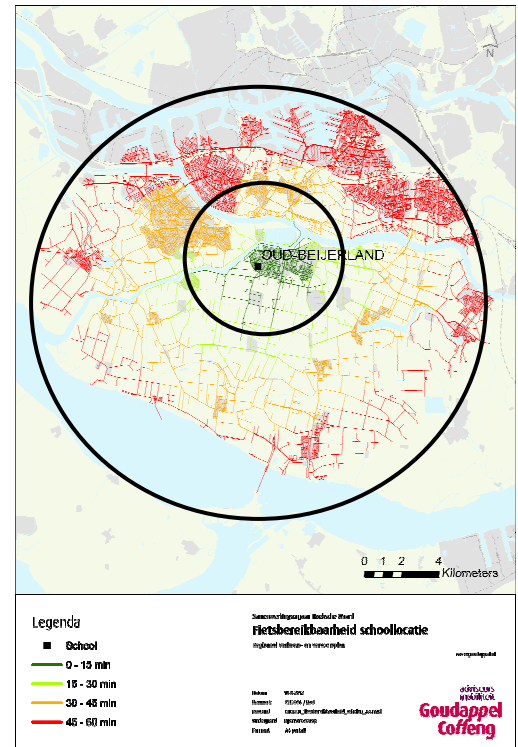
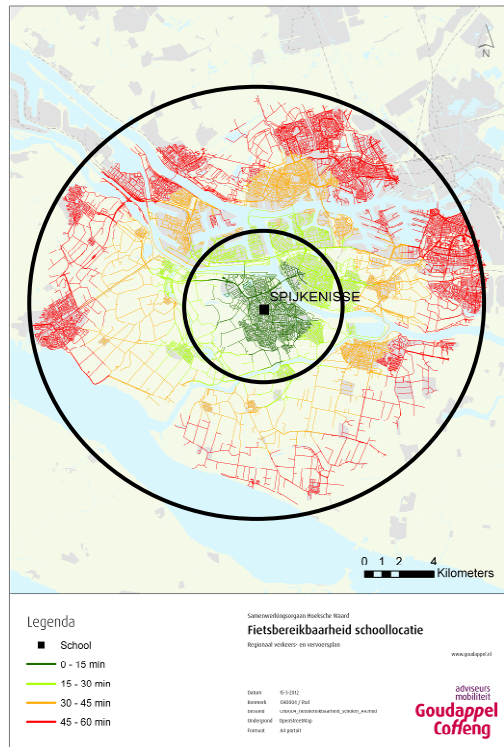
In de klankbordgroep van 2 juli 2012 zijn de volgende opmerkingen geplaatst:

- Bij realiseren van parallelle routes niet meer asfalt aanleggen, maar bestaande wegen upgraden.
- Er is onvoldoende gekeken naar de realiteit. *Het plan sluit juist aan op de huidige structuren in de Hoeksche Waard en geeft een toekomstvisie.*
- Voorkeur voor een rondweg in plaats van de voorgestelde vorkstructuur. *Geen 80 km/h op de zuidrand gekozen omdat verkeersdruk aan de zuidkant van de Hoeksche Waard lager is dan aan de noordkant. Gevraagd wordt hoe de bewoners tegen 80 km/h op deze wegen aankijken. Om dit te peilen wordt dit vraagstuk tijdens de inspraakprocedure aan de bewoners voorgelegd.*
- Sterk dat de fietsroutes worden gestimuleerd omdat deze als onveilig en donker worden ervaren.
- Er is al een busverbinding tussen Numansdorp en Tiengemeten. *Deze bus rijdt sinds dit jaar, maar is nog niet echt een alternatief voor de auto.*
- P+R Numansdorp moet als stevig concept moet worden neergezet vanwege de sociale veiligheid.

- Zonder bedrijvennummersysteem blijven de vrachtwagens op dijken een probleem.
- Is er een route voor gevaarlijke stoffen in de Hoeksche Waard. *Hier wordt momenteel regionaal een studie naar verricht.*
- Wanneer er verkeersremmende of -sturende maatregelen worden getroffen bij voorkeur geen drempels aanleggen. Bij het uitvoeren van maatregelen rekening houden met de routes van landbouwverkeer en hulpdiensten, bijvoorbeeld op de Blaaksedijk.
- In het onderdeel Openbaar Vervoer ontbreekt het aspect Vervoer op maat voor ouderen. *In het RVVP is dit aangevuld.*
- Door de aanleg van de verhoogde middenberm is de N217 tussen Oud-Beijerland en de A29 niet meer te berijden door de hulpdiensten.
- Wordt in het RVVP ook een advies opgenomen over het gebruik van subsidies? *Financiering van de maatregelen is een belangrijk aandachtspunt, maar blijft een zaak van de gemeenteraden.*
- Hoe wordt omgegaan met het tolvrij maken van de Kiltunnel? *Hier wordt in RVVP niet op ingegaan, maar het is wel de verwachting dat het drukker wordt op de wegen in de Hoeksche Waard richting Dordrecht*

Bijlage 2

Reistijden schoollocaties

Bijlage 3

Uitstoot wegverkeer per gemeente

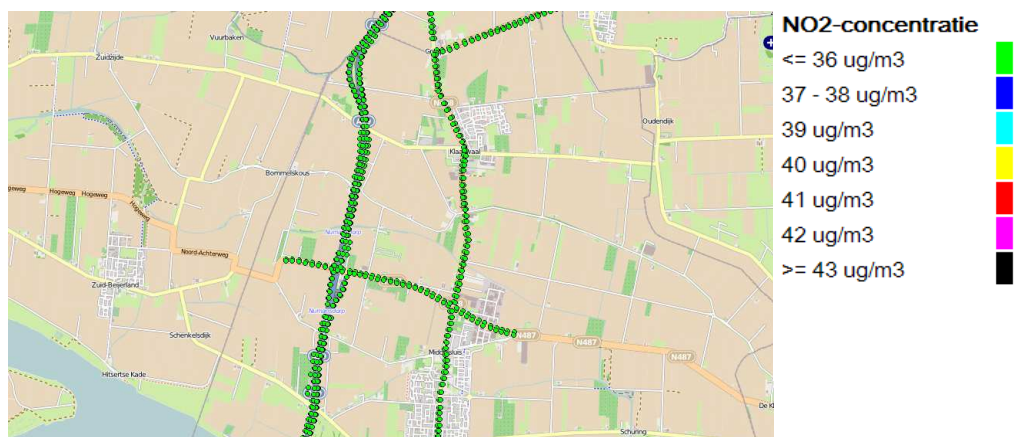
Deze bijlage geeft per gemeente een beeld van de uitstoot stikstofdioxide (NO₂), en daarmee van de milieukwaliteit op en bij de wegen. Daarbij zijn alleen de gemeenten weergegeven waarvan gegevens bekend zijn. Het betreft gegevens over de uitstoot in 2011 (bron: NSL, Nationale Monitoringstool Luchtkwaliteit).

Binnenmaas e.o.

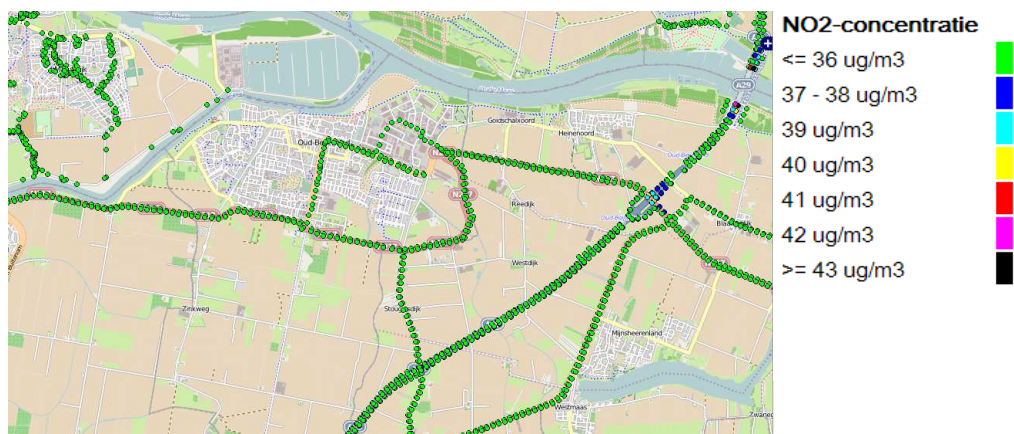

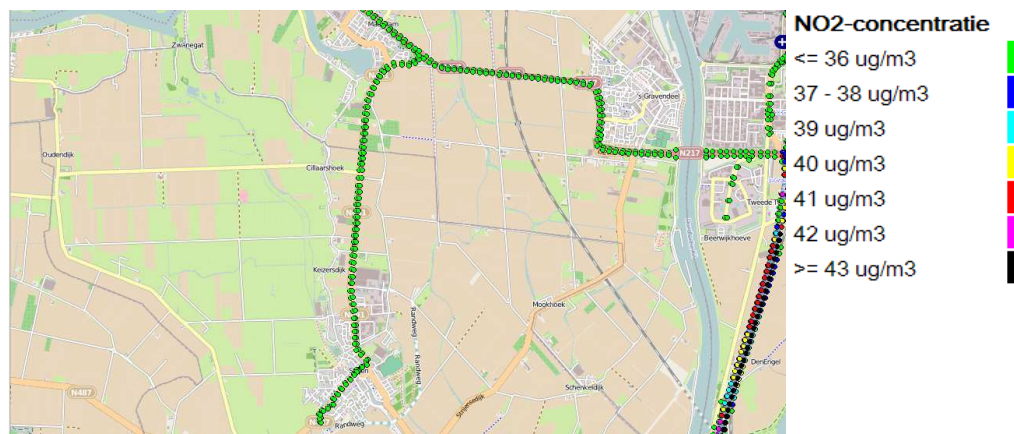
Cromstrijen e.o.

Oud-Beijerland e.o.

Strijen e.o.

Bijlage 4

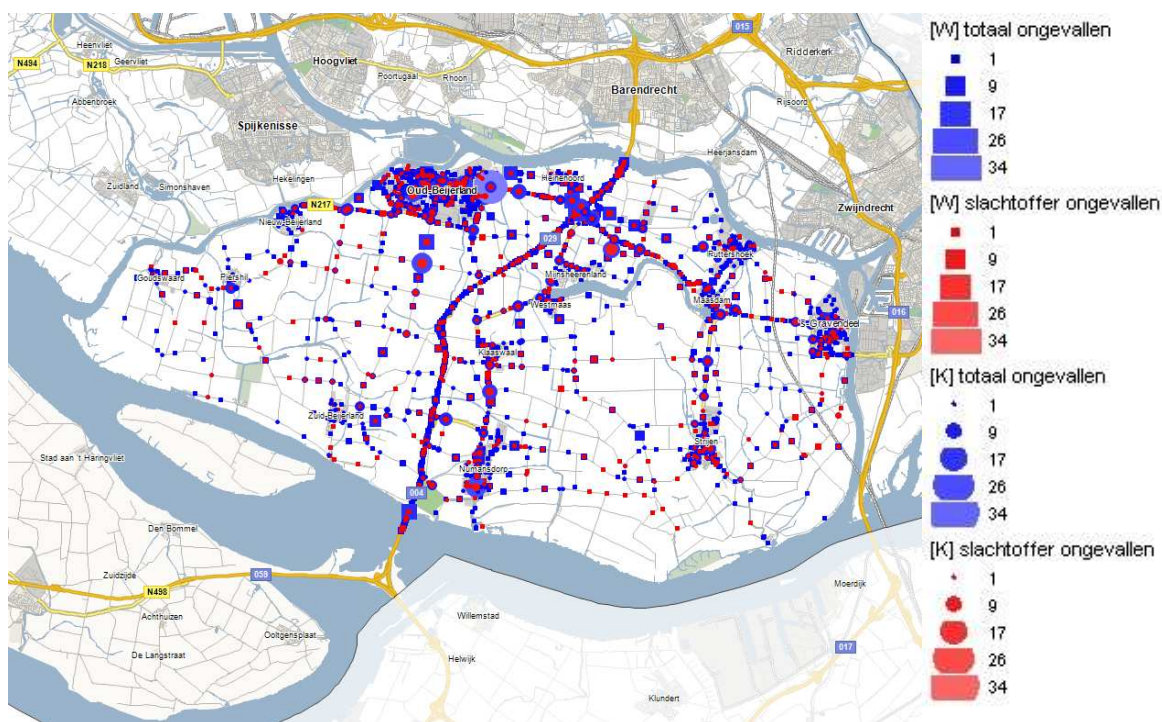
Situatie verkeersveiligheid

De figuren in deze bijlage geven een beeld van de betrokkenheid van bepaalde voertuigcategorieën bij ongevallen in de Hoeksche Waard (bron: ViaStat).

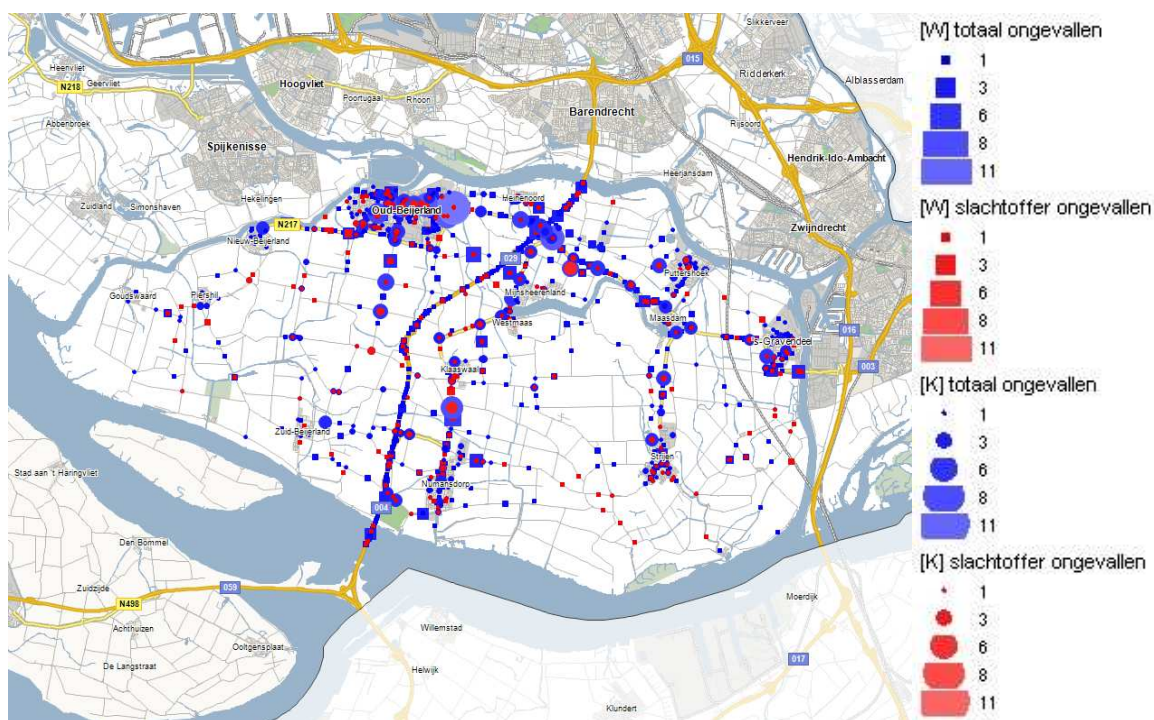
Vierkante aanduidingen wijzen op wegvakken '[W]', cirkelvormige aanduidingen geven ongevallen op kruispunten aan '[K]'.

Alle ongevallen in de periode 2001-2010.

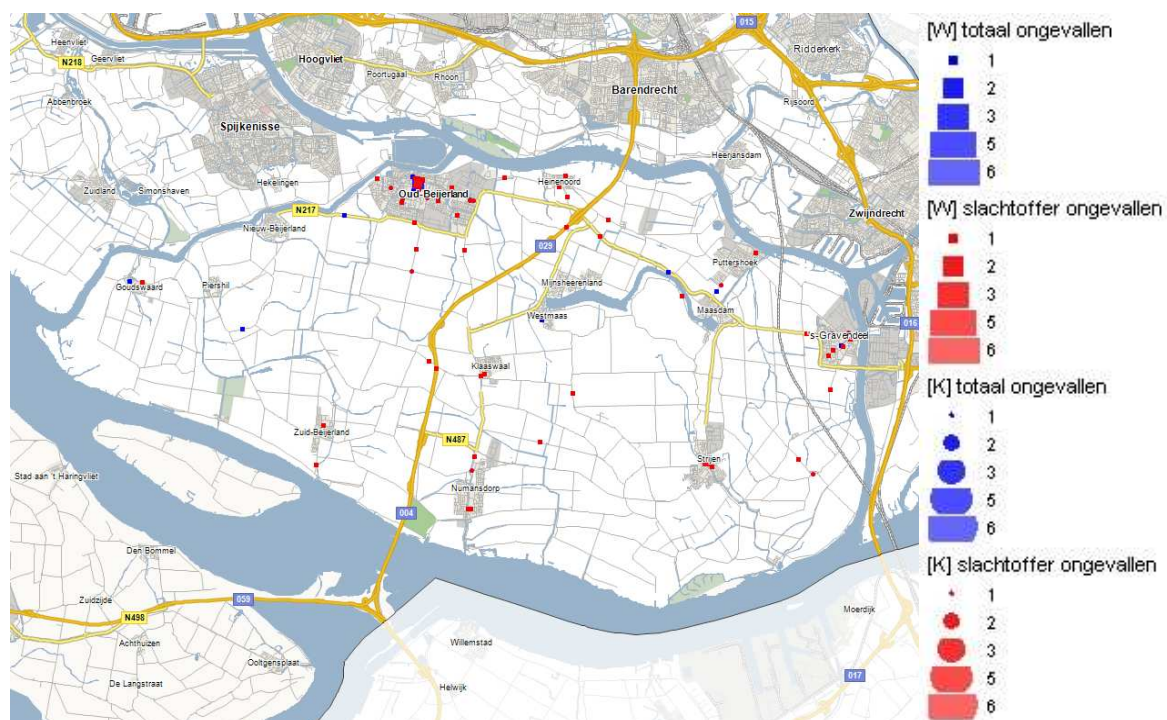

Alle ongevallen in de periode 2006-2010.

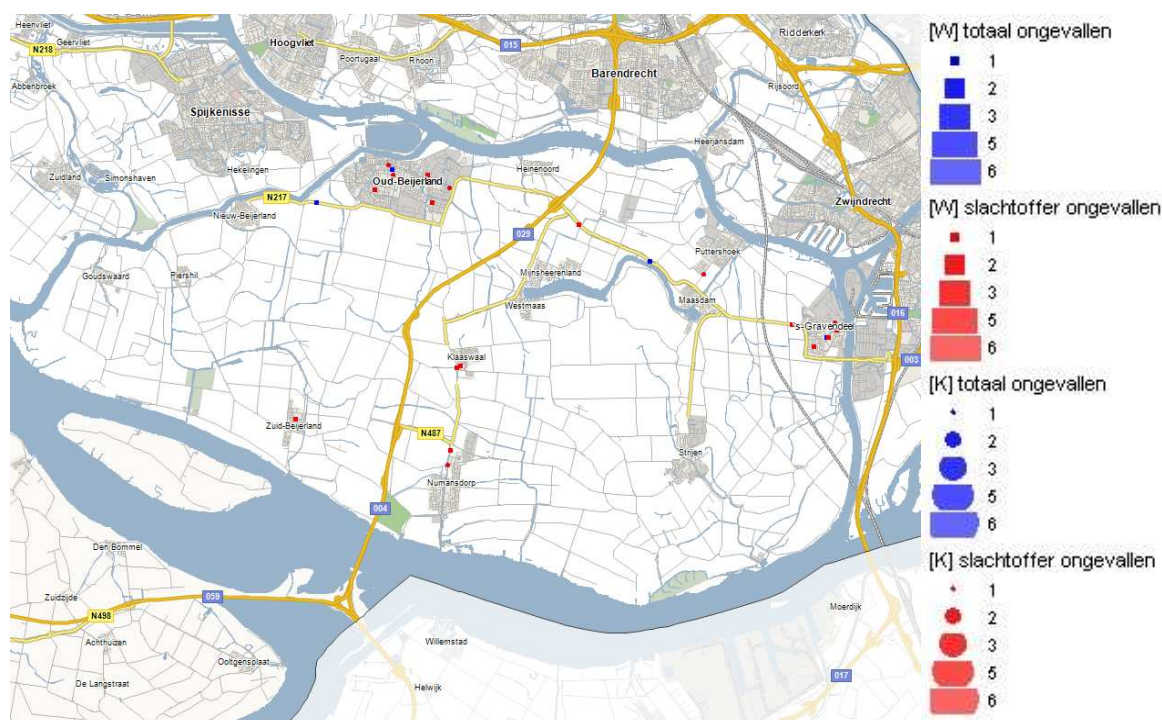

Ongevallen met voetgangers 2001-2010.

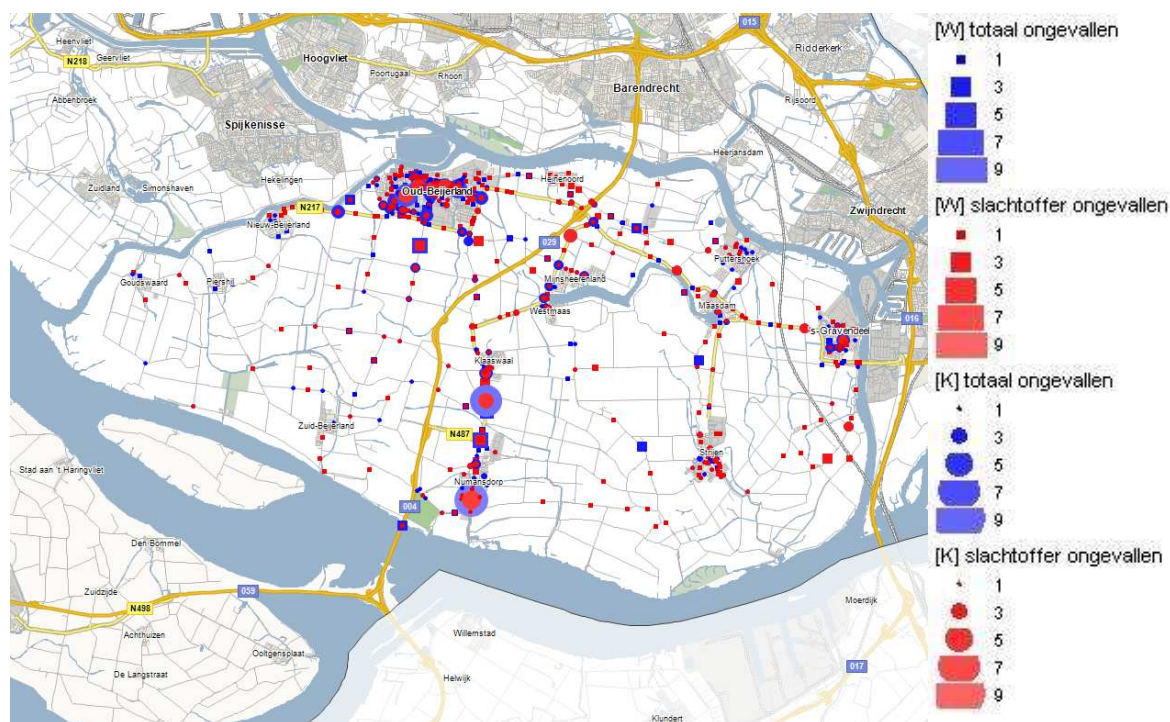

Ongevallen met voetgangers 2006-2010.

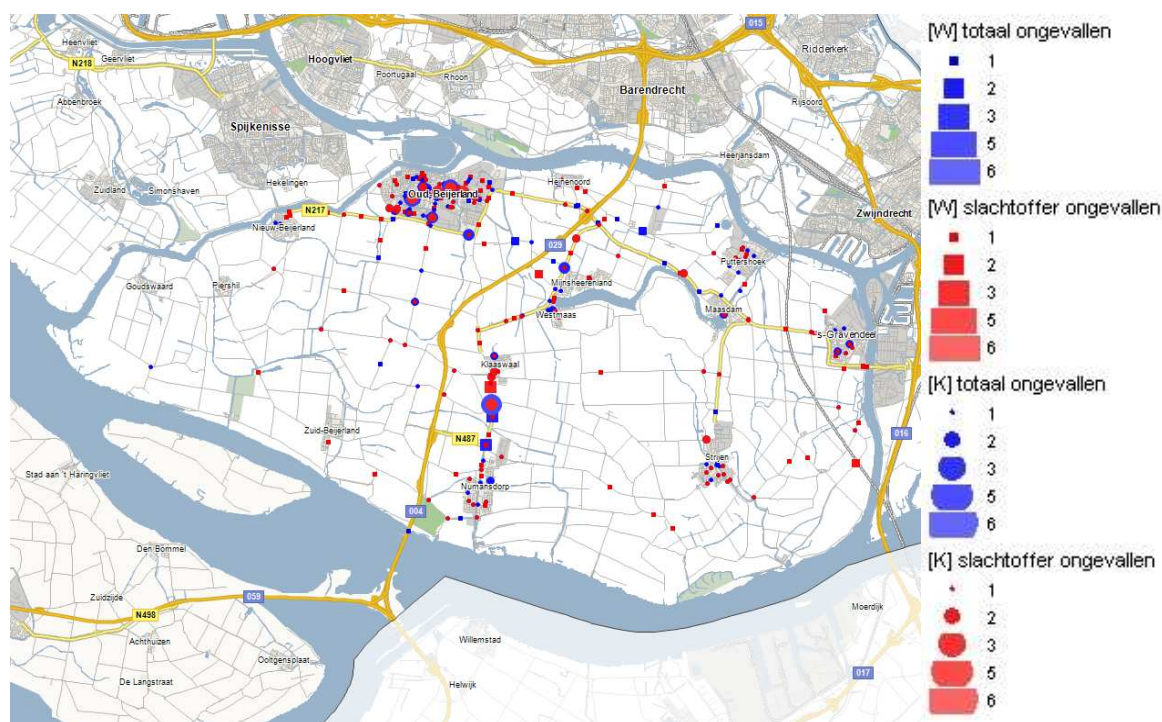

Ongevallen met (brom)fiets 2001-2010.

Ongevallen met (brom)fiets 2006-2010.

The map shows the Maasland region, including towns like Spijkensisse, Oud-Beijerland, Barendrecht, and Maasdam. Major roads such as N210, N217, N491, and N487 are highlighted. Accident hotspots are indicated by colored markers: blue squares for total accidents and red squares for fatalities. The legend on the right provides a key for these markers, showing the number of accidents or fatalities corresponding to each color and size.

[W] totaal ongevallen

- 1
- 2
- 3
- 5
- 6

[W] slachtoffer ongevallen

- 1
- 2
- 3
- 5
- 6

[K] totaal ongevallen

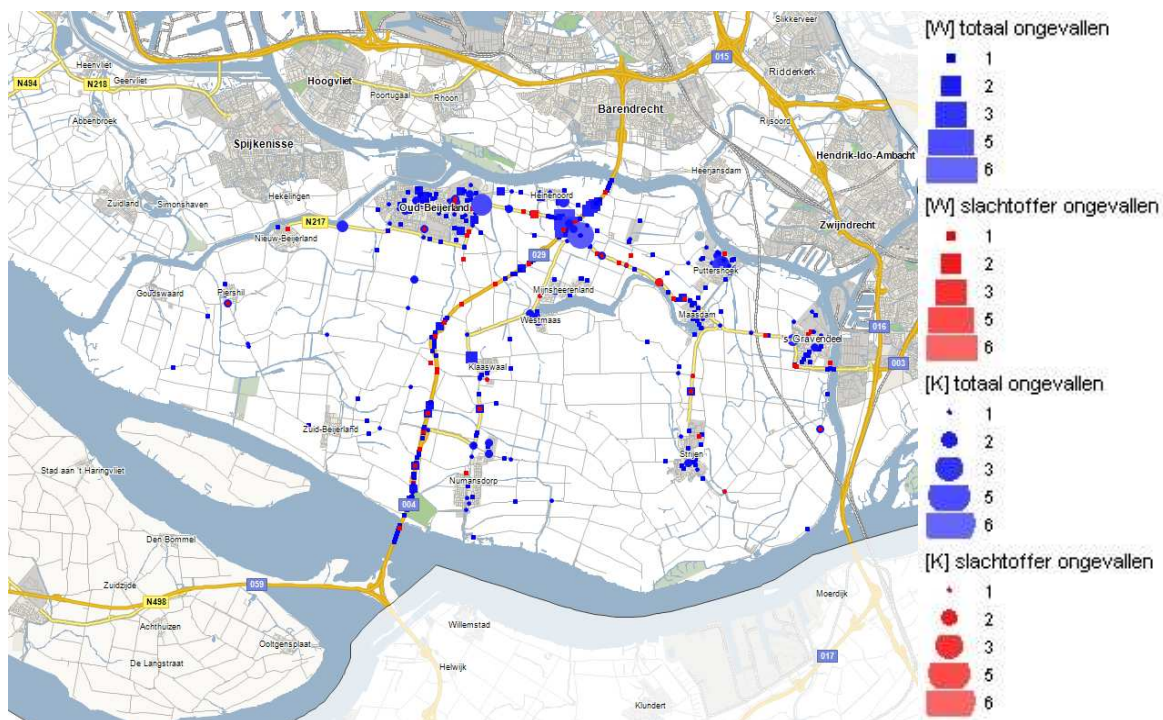
- 1
- 2
- 3
- 5
- 6

[K] slachtoffer ongevallen

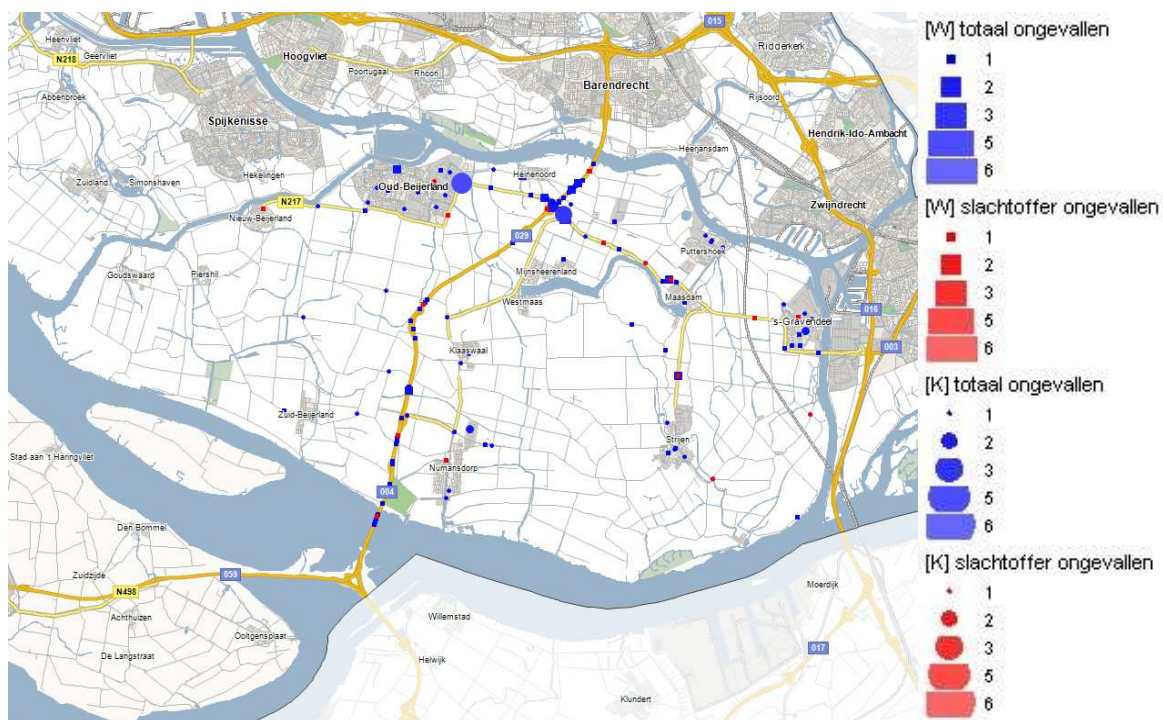
- 1
- 2
- 3
- 5
- 6

Ongevallen met vrachtverkeer (vrachtauto & trekker/oplegger) 2001-2010.

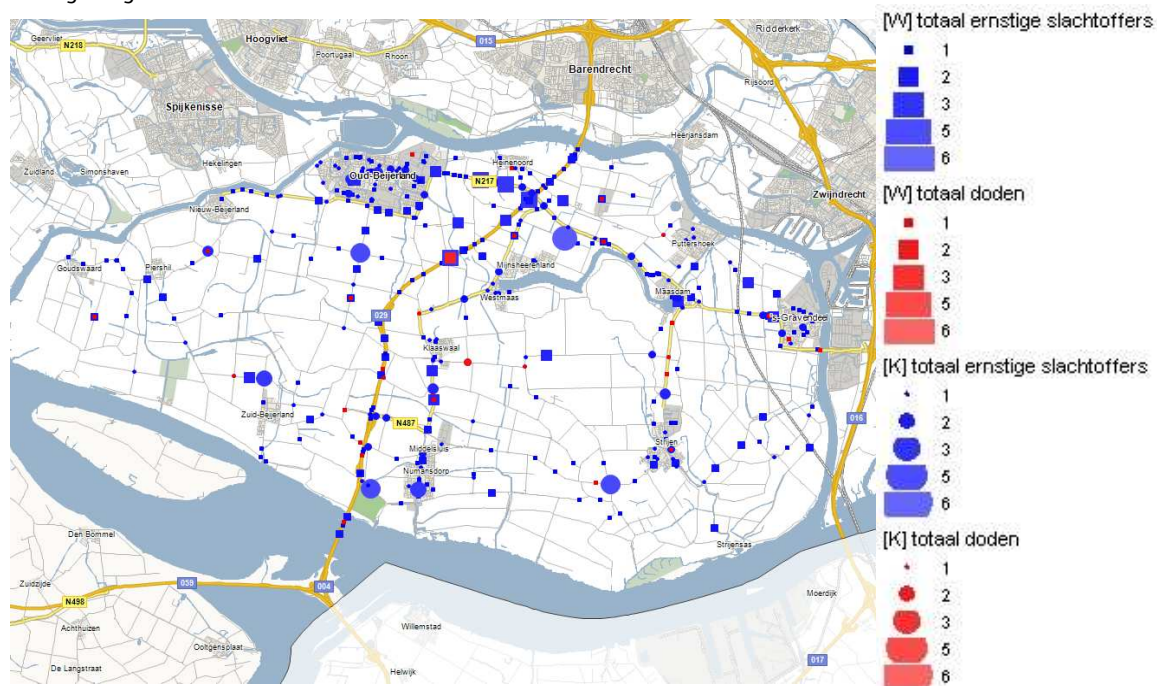

Ongevallen met vrachtverkeer (vrachtauto & trekker/oplegger) 2006-2010.

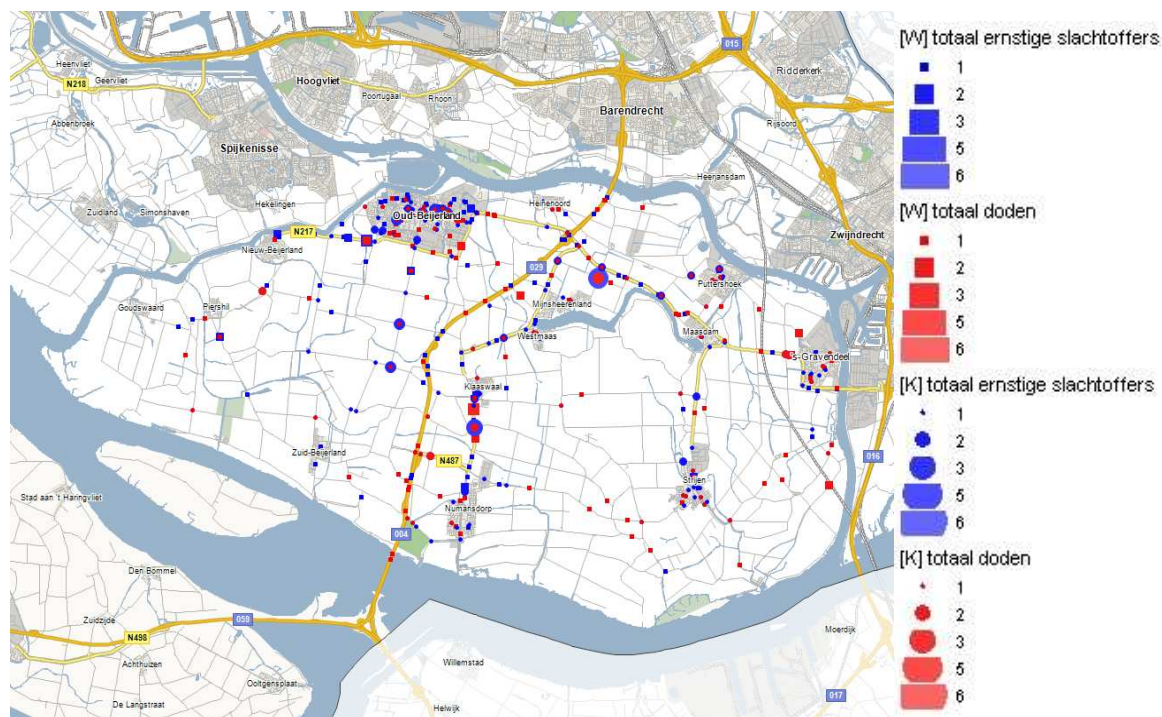

Ernstige ongevallen 2001-2010.

Ernstige ongevallen 2006-2010.

Bijlage 5

Afweging Bedrijvennummering- systeem

Bedrijvennummeringsysteem

Afweging

27 juni 2012

Al voor het opstellen van het RVVP heeft onderzoek plaatsgevonden naar een bedrijvennummeringsysteem in de Hoeksche Waard om de bereikbaarheid van bedrijven te verbeteren. De grondslag hiervoor wordt gevormd door diverse ervaringen met overlast van vrachtverkeer, die zorgen voor leefbaarheidsproblemen voor omwonenden en verkeersonveiligheid voor andere verkeersdeelnemers. Vooral aan de westzijde van de Hoeksche Waard conflicteert de aanwezigheid van vrachtverkeer vaak met de situatie op de (dijk)weg, die hierop niet is ingericht.

De doelstellingen van het bedrijvennummeringsysteem zijn:

- bevorderen van de verkeersveiligheid;
- verbeteren bereikbaarheid van de bedrijventerreinen;
- voorkomen en beperken van sluip- en zoekverkeer;
- terugbrengen van de kosten voor het repareren van weg- en bermschade.

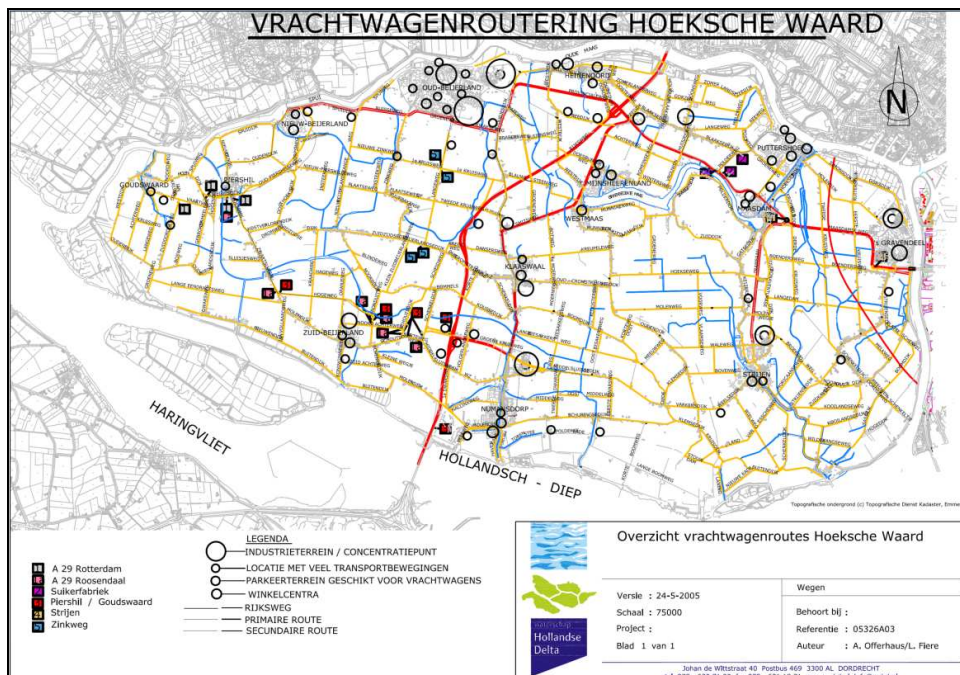
Het onderzoek levert twee scenario's. Het verschil is vooral dat in scenario 2 ook bedrijvennummering is opgenomen op wegen westelijk van de A29, vooral in de gemeente Korendijk.

Bestaande bebording vrachtwagenroutering

Het Waterschap Hollandse Delta heeft langs haar wegen bebording geplaatst op geschikte routes voor vrachtverkeer. Deze zijn met statische bebording al voorzien langs de wegen. De routes komen overeen met de geplande routes voor het bedrijvennummersysteem. Het bedrijvennummersysteem is wel gedetailleerder.

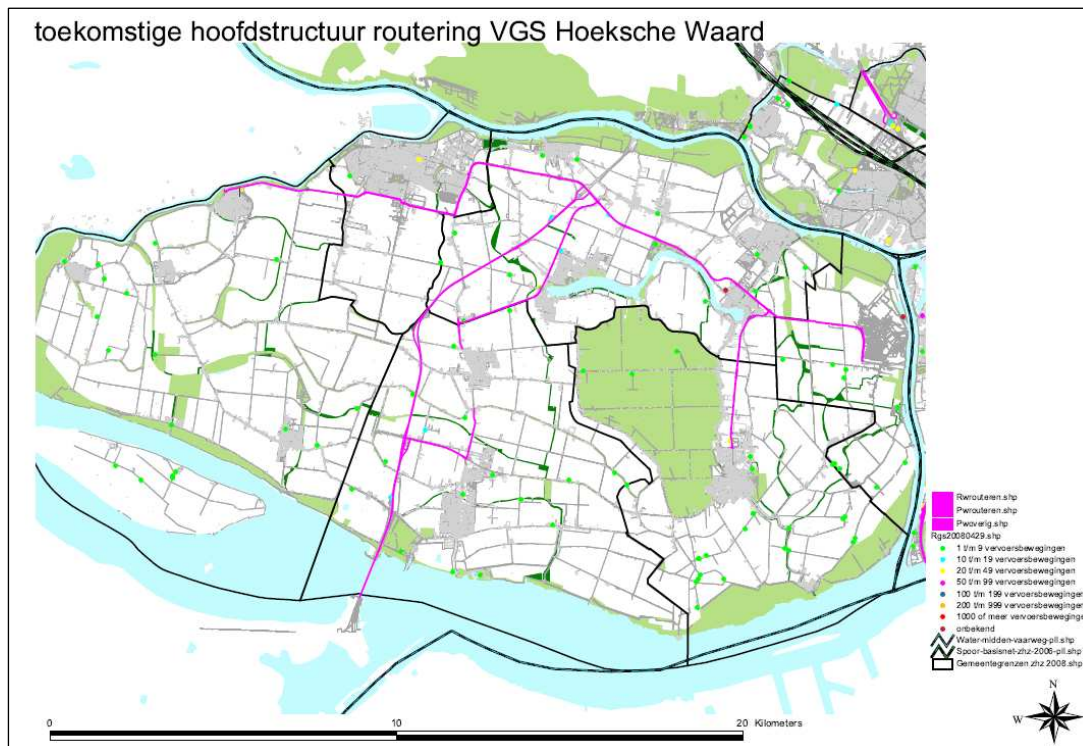

Figuur B5.3: Bestaande bebording vrachtwagenroutering

Routering gevaarlijke stoffen

Op dit moment heeft een regionale projectgroep een conceptroutekaart opgesteld voor gevaarlijke stoffen. De belangrijkste routes voor gevaarlijke stoffen wikkelen zich in principe af via de bestaande provinciale wegen in de Hoeksche Waard zelf. Voor verbindingen met andere landsdelen is in hoofdzaak alleen Rijksweg A29 beschikbaar.

Een tweede, maar minder toegankelijke route is de veerpont tussen Nieuw-Beijerland en Hekelingen richting Spijkenisse (is nog ter discussie).

Kaart is nog onder voorbehoud

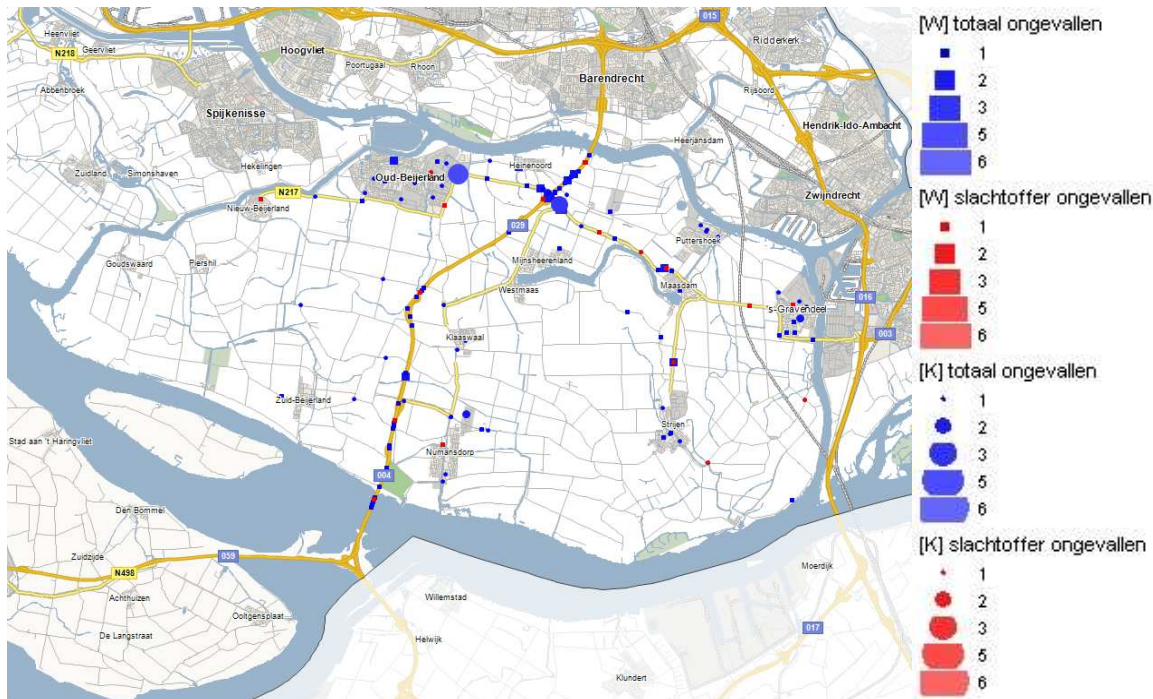
Afweging bedrijvennummersysteem

De doelstellingen van het bedrijvennummersysteem zijn:

- bevorderen van de verkeersveiligheid;
- verbeteren bereikbaarheid van de bedrijventerreinen;
- voorkomen en beperken van sluip- en zoekverkeer;
- terugbrengen van de kosten voor het repareren van weg- en berm schade.

Verkeersveiligheid

Uit de verkeersveiligheidsanalyse van het RVVP komt niet naar voren dat veel ongevallen met vrachtverkeer gebeuren op wegen die buiten de hoofdwegstructuur van het RVVP vallen. Het aantal ongevallen met vrachtverkeer beperkt zich vooral tot de provinciale wegen.

Figuur B5.4: Aantal ongevallen met vrachtverkeer

Bereikbaarheid

In het RVVP wordt de volgende hoofdwegenstructuur voorgesteld, 80 km/h op de ononderbroken lijnen en 60 km/h op de gestippelde lijnen. De meeste bedrijventerreinen zijn voor een groot deel direct op het hoofdwegenet aangesloten. Vooral in Binnenmaas liggen de bedrijventerreinen wat verder van de N217. Daarvoor worden ook nieuwe aansluitingen voorgesteld.

Daarnaast bestaan individuele (landbouw)bedrijven die soms veel verkeersbewegingen veroorzaken. In overleg tussen gemeenten, waterschap en onderlinge bedrijven dienen afspraken te worden gemaakt tussen de hoofdwegenstructuur en deze bedrijven. Dit is maatwerk.

Figuur B5.5: Bereikbaarheid bedrijventerreinen

Sluip- en zoekverkeer

Op dit moment ligt de afslag Numansdorp centraal in de Hoeksche Waard. Voor verbindingen met Piershil, Goudswaard, Strijen en Oud-Beijerland vanuit het zuiden (Hellegatsplein) is de kortste route dus via deze aansluiting op de A29.

Deze routes worden als sluipverkeer ervaren, omdat algemeen gedacht wordt dat de route via de N217 de hoofdroute is. De afslag Numansdorp ligt voor deze relaties echter heel centraal, zodat ook in de toekomst deze relaties zullen blijven bestaan. Voorstel van het RVVP is dus om deze routes te faciliteren (past ook in het beeld van de rondweg uit de structuurvisie). Hiermee worden dus al natuurlijke routes gecreëerd.

Om de overlast te beperken, worden wel aanvullende maatregelen voorgesteld om de overlast en veiligheid van het (vracht)autoverkeer te beperken:

- Zwartsluisje/Sluisjesdijk - parallelle 60 km/h-autoroute (à la omleiding Zuid-Beijerland);
- fietspad Kortweg (Zuid-Beijerland);
- fietspad Molendijk (Goudswaard - Piershil);
- oostelijk regionale randweg Klaaswaal;
- Varkensdijk (Middelsluis - Strijen), parallelle fietsroute wordt nu aangelegd.

Schade wegdek en bermen

Door natuurlijke routes van het hoofdwegennet en afspraken met individuele bedrijven over de te volgen routes zullen sluiproutes worden vermeden, waardoor minder schade zal ontstaan. Wel is het belangrijk de aangewezen routes ook voor vrachtverkeer goed bereikbaar te maken.

Speciaal goederenvervoer

Lange zware voertuigen (LZV's) zijn speciale vrachtwagencombinaties die meer lading kunnen vervoeren dan vrachtwagens die aan de standaardafmetingen voldoen. Hoewel de omvang van deze voertuigen negatieve effecten kan opleveren (verkeersonveiligheid, belasting wegennet), kunnen deze negatieve effecten worden opgeheven doordat vrachtwagenritten worden uitgespaard en de overlast voor de omgeving (milieu, onveiligheid, verkeersdruk) per saldo afneemt. In de Hoeksche Waard zijn op bepaalde routes LZV's toegelaten (zie kaart). Hierdoor zijn de grootste bedrijventerreinen met LZV's te bereiken. LZV's zijn vooral nuttig op verbindingen naar dergelijke terreinen en bij frequente goederenstromen, waarbij geldt: 'LZV's volgen de infrastructuur en niet andersom' (bron: CROW, 2009).

De benodigde infrastructuur voor het regionale bedrijventerrein dient te worden ontworpen voor LZV's. Dit geldt ook voor de ontsluiting van nieuwe bedrijventerreinen op de hoofdwegenstructuur. Bij onderhoudswerkzaamheden van wegen op de hoofdwegenstructuur (ononderbroken oranje lijnen, 80 km/h) zullen deze wegen ook geschikt gemaakt worden voor LZV's. Dus niet op de 60 km/h-wegen.

Gevaarlijke stoffen

Vervoer van gevaarlijke stoffen over de weg van en naar de Hoeksche Waard is beperkt mogelijk via de Kiltunnel en de Heinenoordtunnel (bron: Ministerie van Verkeer en Waterstaat, 2011). Via deze routes mogen geen stoffen worden vervoerd die kunnen leiden tot een (zeer) grote explosie of het vrijkomen van giftige stoffen (Kiltunnel, categorie C), of die ook kunnen leiden tot een grote brand (Heinenoordtunnel, categorie D). Stoffen in deze categorieën kunnen via de weg de regio wel in of uit over de Haringvlietbrug. Bij de eventuele komst van de A4-Zuid kan afhankelijk van de gewenste bereikbaarheid voor gevaarlijke stoffen worden gekozen voor een uitvoering als tunnel met categorie A (geen beperkingen) of een brug - als alternatief voor de (beperkte) doorgang door de Heinenoordtunnel.

Navigatie

De Hoeksche Waard kent vanwege het polderlandschap veel alternatieve routes binnendoor, die geadviseerd kunnen worden door navigatiesystemen. Door het realiseren van de hoofdwegenstructuur ontstaan heldere doorgaande routes (80 km/h) en aanvullende 60 km/h-routes, die bijdragen aan het oplossen van verwijzingen binnendoor door navigatiesystemen.

Wel ligt hier nog een taak richting routeplanners en in-car navigatie (bijvoorbeeld TomTom), waarbij regelmatig de kortste route wordt getoond, in plaats van het (snellere en) veiliger alternatief.

Conclusies en aanbevelingen

De voorgestelde hoofdwegenstructuur in het RVVP bedient alle belangrijke relaties in de regio. De structuur wordt ook gebruikt door bestaande bewegwijzering van het waterschap, conceptvoorstel van de 'gevaarlijke stoffen'-routes en de routing van het bedrijvennummersysteem. Het ter hand nemen van de maatregelen om de hoofdwegenstructuur op orde te krijgen, is dus belangrijk. In dat geval zal er veel minder behoefte zijn om sluiproutes te nemen. Voor het goed maken van de hoofdstructuur zijn de hiernavolgende maatregelen nodig:

- Zwartsluisje/Sluisjesdijk - parallelle 60 km/h-autoroute (à la omleiding Zuid-Beijerland);
- fietspad Kortweg (Zuid-Beijerland, fietspad wordt aangelegd);
- fietspad Molendijk (Goudswaard - Piershil);
- oostelijk regionale randweg Klaaswaal;
- Varkensdijk (Middelsluis - Strijen), parallelle fietsroute wordt nu aangelegd.

Op dit moment zijn er echter ook problemen met vrachtverkeer op deze routes, omdat de vrachtwagens ook gebruik (moeten) maken van routes over smalle dijken (Sluisjesdijk) of door de kern (Klaaswaal). Daarom wordt er snel overlast ervaren en zijn andere rustige 60 km/h-wegen door de akkers ook voor vrachtverkeer aantrekkelijk, die daar eigenlijk niet geschikt voor zijn.

Daarnaast bestaan individuele (landbouw)bedrijven die soms veel verkeersbewegingen veroorzaken. In overleg tussen gemeenten, waterschap en onderlinge bedrijven dienen afspraken te worden gemaakt tussen de hoofdwegenstructuur en deze bedrijven. Dit is maatwerk.

Voor een duurzaam systeem is onze aanbeveling om in te zetten op het zo snel mogelijk realiseren van de hoofdwegenstructuur. Alle grotere bedrijventerreinen liggen grotendeels direct langs deze hoofdstructuur en zijn dan dus goed bereikbaar. Een bedrijvennummersysteem kan daarbij als aanvulling worden gezien. Een bedrijvennummersysteem kan er nooit voor zorgen dat lacunes in het wegennet opgelost worden. De hoogste prioriteit ligt bij het maken van een parallelle route (60 km/h) langs de Zwartsluisje/Sluisjesdijk.

Daarnaast zal bij een complete hoofdstructuur de navigatie deze hoofdroutes ook vanzelf gaan volgen. In de praktijk zullen vrachtwagenchauffeurs ook zo veel mogelijk gebruik maken van goede doorgaande routes.

Bijlage 6

Voortoets Natuurbe- schermingswet 2008

Regionaal Verkeers- en Vervoersplan Hoeksche Waard Voortoets Natuurbeschermingswet 1998

Regionaal Verkeers- en Vervoersplan Hoeksche Waard Voortoets Natuurbeschermingswet 1998

dossier : BC5803
registratienummer : AM-AF20130794
versie : Definitief
classificatie : Klant vertrouwelijk

Samenwerkingsorgaan Hoeksche Waard

oktober 2013

INHOUD

BLAD

1	INLEIDING	3
2	NATUURBESCHERMINGSWET 1998 EN METHODE VOORTOETS	5
2.1	Natuurbeschermingswet 1998	5
2.2	Methode voortoets	6
3	NATURA 2000-GEBIEDEN EN NATUURWAARDEN IN HOEKSCHÉ WAARD	7
3.1	Natura 2000-gebieden rondom de Hoeksche Waard	7
3.2	Oude Maas	7
3.3	Oudeland van Strijen	9
3.4	Hollands Diep	10
3.5	Haringvliet	12
3.6	Biesbosch	15
4	REGIONAAL VERKEERS- EN VERVOERSPLAN	19
5	EFFECTEN OP NATURA 2000-GEBIEDEN	20
5.1	Te verwachten effecten	20
5.2	Effecten op instandhoudingsdoelstellingen	20
6	CONCLUSIE	24
7	BRONVERMELDING	25
8	COLOFON	27

BIJLAGE

1	Randweg Klaaswaal Beoordeling verkeerseffecten.

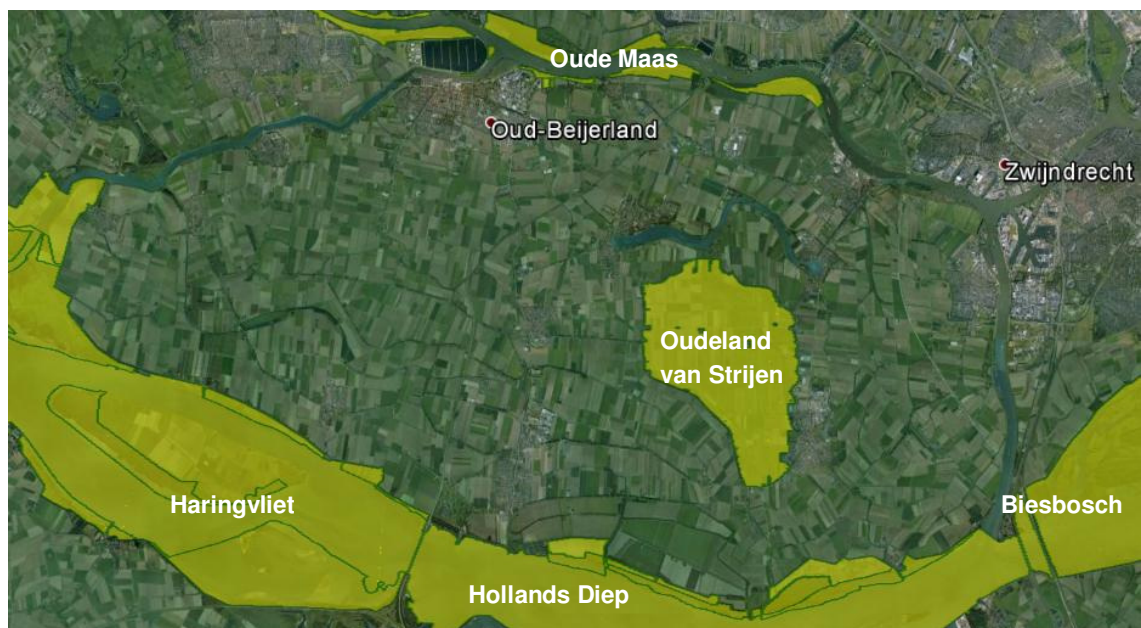

1 INLEIDING

De gemeenten binnen de Hoeksche Waard, verenigd in het Samenwerkingsorgaan Hoeksche Waard, werken sinds 2011 samen met Goudappel Coffeng aan het opstellen van een Regionaal Verkeer en Vervoersplan (RVVP) voor de regio. Het RVVP geeft een visie over hoe het verkeers- en vervoerssysteem in de Hoeksche Waard er in de periode tot 2020-2030 uit moet zien. Daardoor wordt duidelijk welke maatregelen de komende jaren getroffen dienen te worden om de Hoeksche Waard bereikbaar, leefbaar en veilig te houden. Onderdeel daarvan vormen studies, welke in het RVVP worden voorgesteld om te onderzoeken of en welke verkeerskundige maatregelen getroffen kunnen worden. Het RVVP vormt daarmee een rechtstreekse uitwerking van de structuurvisie, maar dan specifiek gericht op het thema verkeer en vervoer. Het ontwerp-RVVP is inmiddels definitief.

Het RVVP en Natura 2000

De maatregelen welke in het RVVP worden mogelijk gemaakt, hebben mogelijk effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Natura 2000-gebieden zijn beschermd in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet). In artikel 19d van de Nb-wet staat vermeld dat het niet toegestaan is zonder Nbwet-vergunning projecten te realiseren die de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de leefgebieden van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Het gaat dan in ieder geval om projecten die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

Figuur 1: Nabijgelegen Natura 2000-gebieden (geel weergegeven).

Uit advies van Goudappel Coffeng en de omgevingsdiensten Zuid-Holland Zuid en Haaglanden is ten aanzien van de RVVP gebleken dat het aanbeveling verdient een voortoets ingevolge de Natuurbeschermingswet 1998 uit te voeren in verband met de oostelijke randweg rond Klaaswaal en de fietsverbinding langs de Oud-Cromstrijensdijk Oostzijde. Bij de voortoets moeten de mogelijke effecten op het Natura 2000-gebied Oude Land van Strijen en mogelijk ook de Natura 2000-gebieden Biesbosch, Haringvliet en Hollands Diep worden beoordeeld.

Negatieve effecten op de betreffende Natura 2000-gebieden kunnen niet op voorhand kunnen worden uitgesloten. Om deze reden dient er een voortoets uitgevoerd te worden. In deze voortoets wordt verkend welke Natura 2000-gebieden in de omgeving van het plangebied aanwezig zijn en voor welke habitattypen en/of soorten deze gebieden van belang zijn.

De voortoets heeft als doel inzicht te geven betreffende de mogelijke vergunbaarheid van het plan en diens onderdelen. Wanneer er sprake is van mogelijk negatieve gevolgen, worden maatregelen voorgesteld om deze effecten weg te nemen of, tot een acceptabel niveau, te verminderen. Wanneer er sprake is van (significant) negatieve effecten, dient er een passende beoordeling uitgevoerd te worden.

Uit modelberekeningen is naar voren gekomen dat de in het RVVP voorziene oostelijke randweg rond Klaaswaal geen significante verschuivingen in het bestaande verkeersbeeld zal veroorzaken. Op grond van informatie van het verkeerskundig bureau Goudappel Coffeng kan er verder van worden uitgegaan dat de overige maatregelen waarvoor het RVVP kaderstellend is, op netwerkniveau geen wijzigingen in het verkeersbeeld zullen veroorzaken.

De centrale vraag die in deze voortoets wordt beantwoord, is:

“Kunnen significant negatieve effecten op omringende Natura 2000-gebieden als gevolg van de ontwikkelingen die het RVVP mogelijk maakt, op voorhand worden uitgesloten?”

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 en de methode van deze voortoets beschreven. Daarna wordt in hoofdstuk 3 een beschrijving gegeven van de Natura 2000-gebieden in de omgeving van de Hoeksche Waard. In hoofdstuk 4 worden vervolgens de relevante activiteiten uit het RVVP toegelicht waarna in hoofdstuk 5 de effecten worden beoordeeld. In hoofdstuk 6 wordt de voortoets afgesloten met de conclusie en wordt antwoord gegeven op de vraag of negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten.

2 NATUURBESCHERMINGSWET 1998 EN METHODE VOORTOETS

2.1 Natuurbeschermingswet 1998

Natura 2000

In Nederland zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijngebieden in een Natura 2000-aanwijzingsbesluit aangewezen. Een groot deel van de Natura 2000-gebieden zijn in concept aangewezen. De bescherming van deze Natura 2000-gebieden is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998. De aanwijzing van Natura 2000-gebieden heeft als doel het duurzaam voortbestaan van soorten en habitattypen van Europees belang te verzekeren. Voor deze soorten en habitattypen zijn zogenaamde instandhoudingsdoelstellingen geformuleerd. Dit zijn concrete doelen voor aantallen soorten en de oppervlakte en kwaliteit van leefgebieden en habitattypen. In het beheerplan worden deze doelen qua oppervlakte, ruimte en tijd uitgewerkt. Deze uitwerking kan mogelijk leiden tot andere inzichten en bijstelling van de instandhoudingsdoelen voor zover het ontwerpbesluit nog in ontwerp is. Activiteiten in en rondom Natura 2000-gebieden (landbouw, recreatie, waterbeheer) die negatieve effecten op de natuur(doelen) hebben, kunnen ook in het beheerplan geregeld worden, mits maatregelen worden getroffen om negatieve effecten ongedaan te maken. Voor de meeste Natura 2000-gebieden zijn de beheerplannen in concept gereed.

Toetsingsplicht

Plannen die mogelijk leiden tot effecten op Natura 2000-gebieden moeten getoetst worden vanwege artikel 19j uit de natuurbeschermingswet 1998: 'Een bestuursorgaan houdt bij het nemen van een besluit tot het vaststellen van een plan dat, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, (...), voor een Natura 2000-gebied, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in dat gebied kan verslechteren of een significant verstorend effect kan hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen, (...), rekening met de gevolgen die het plan kan hebben voor het gebied, (...)'

In onderstaand kader staat uitgelegd wat wordt verstaan onder effecten en significante effecten.

Aantasting of effect

Elke beïnvloeding van een bepaald leefmilieu of een bepaalde diersoort, die in het licht van de beoogde beschermingsdoelstellingen van Nota Ruimte of VR/HR als negatief moet worden gekwalificeerd (naar uitspraak Rechtbank Leeuwarden in Idema *et al.*, 2000).

Significant effect / aantasting van natuurlijke kenmerken

Veranderingen in abiotische situatie en de ruimtelijke structuur, die de natuurlijke dynamiek te boven gaan en het leefmilieu van planten- en/of diersoorten zodanig beïnvloeden dat er letterlijk unieke situaties verloren dreigen te gaan, ecologische processen blijvend worden verstoord, of het voortbestaan van populaties van nationaal zeldzame soorten of voor dat systeem kenmerkende soorten op termijn niet meer op hetzelfde niveau verzekerd is, dan wel de betekenis van een gebied voor soorten aanmerkelijk afneemt (naar EU, 2000).

Uitgangspunt voor de beoordeling of menselijk handelen significante gevolgen (of een significant negatief effect) kan hebben, is of de instandhoudingsdoelstelling van een Natura 2000-gebied gehaald zal worden. (Handreiking significantie, 2010).

Hierbij dient de vraag of er sprake is van schade voor de natuurlijke kenmerken 'in het licht van de instandhoudingsdoelstellingen' te worden beantwoord. uit Milieu & Recht, Een ruimere jas voor Natura 2000 MenR 2012/64 (Auteur: P. Mendelts en L. Boerema)

Beschermde natuurmonumenten

Naast de bescherming van Natura 2000-gebieden, regelt de Nbwet de bescherming van beschermde natuurmonumenten. Artikel 16, eerste lid bepaalt: *“het is verboden zonder vergunning (..) in een beschermd natuurmonument handelingen te verrichten, te doen verrichten of te gedogen, die schadelijk kunnen zijn voor het natuurschoon, voor de natuurwetenschappelijke betekenis van het beschermd natuurmonument of voor dieren of planten in het beschermd natuurmonument of die het beschermd natuurmonument ontsieren, dan wel in strijd met de bij een vergunning gestelde voorschriften of beperkingen handelingen te verrichten, te doen verrichten of te gedogen”*. Artikel 16, tweede lid geeft aan: *“als schadelijke handelingen worden in elk geval aangemerkt handelingen die de in het besluit tot aanwijzing als beschermd natuurmonument vermelde wezenlijke kenmerken van het Beschermd natuurmonument aantasten”*.

Aan de randen van de Hoeksche Waard, in de nabijheid van het plangebied, zijn enkele Beschermde Natuurmonumenten gelegen. Er vinden geen echter geen werkzaamheden plaats binnen de Beschermde Natuurmonumenten. De Beschermde Natuurmonumenten zijn allen gelegen binnen de grenzen van een Natura 2000-gebied. Op 25 april 2013 is de wijziging van de Crisis- en Herstelwet in werking getreden. Op grond hiervan is de ‘externe werking’ op doelen van voormalige Beschermde Natuurmonumenten die binnen een Natura 2000-gebied zijn gelegen niet meer van toepassing. Gelet hierop geldt het beschermingsregime van artikel 16 van de wet niet voor de voorgenomen werkzaamheden. Om deze reden wordt dan ook niet verder ingegaan op de Beschermde Natuurmonumenten.

2.2 Methode voortoets

In voorliggende rapportage wordt gekeken of er naar aanleiding van de voorgenomen maatregelen binnen het RVVP mogelijk negatieve effecten optreden op de Natura 2000-gebieden in de directe omgeving van het Natura 2000-gebied. Hiertoe worden in Hoofdstuk 3 de omringende Natura 2000-gebieden in kaart gebracht. Deze gebieden worden elk afzonderlijk behandeld waarbij een korte karakterisering van het gebied wordt gegeven. Daarnaast worden de instandhoudingsdoelstellingen besproken. Ook wordt een gevoeligheidsanalyse uitgevoerd, hieruit wordt duidelijk voor welke factoren de aangewezen instandhoudingsdoelstellingen gevoelig zijn. Vervolgens wordt in Hoofdstuk 4 het RVVP besproken. In dit hoofdstuk wordt bepaald welke voorgenomen maatregelen mogelijk resulteren in een effect op nabijgelegen Natura 2000-gebieden. In Hoofdstuk 5 vindt de daadwerkelijk effectbeoordeling plaats. Hier wordt bepaald wat de eventuele effecten zijn als gevolg van de voorgenomen plannen. Het rapport wordt in Hoofdstuk 6 afgesloten met een conclusie waarbij antwoord wordt gegeven op de vraag of negatieve effecten op Natura 2000-gebieden kunnen worden uitgesloten.

3 NATURA 2000-GBIEDEN EN NATUURWAARDEN IN HOEKSCHÉ WAARD

3.1 Natura 2000-gebieden rondom de Hoeksche Waard

Binnen de Hoeksche Waard ligt het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen. Direct rondom de Hoeksche Waard zijn vier Natura 2000-gebieden aanwezig:

- Oude Maas, gelegen in het noorden van de Hoeksche Waard;
- Haringvliet, gelegen in het zuiden van de Hoeksche Waard;
- Hollands Diep, gelegen in het zuiden van de Hoeksche Waard;
- Biesbosch, gelegen ten oosten van de Hoeksche Waard.

In Figuur 3.1 staan de Natura 2000-gebieden in en rondom de Hoeksche Waard weergegeven. Het betreft hier de Oude Maas, Oudeland van Strijen, Hollands Diep, Haringvliet en Biesbosch.

Figuur 3.1: Natura 2000-gebieden (geel weergegeven) in en rondom de Hoeksche Waard (rood omlijnd) (www.synbiosys.alterra.nl/natura2000).

3.2 Oude Maas

De Oude Maas is een rivier die onder invloed van eb en vloed staat. De smalle uiterwaarden vormen het grootste, nog resterende zoetwatergetijdengebied van ons land. Door afsluiting van het Haringvliet is de getijdendynamiek afgenomen. Hoge delen van het gebied worden daarom bij getijdenhoogwaters niet meer regelmatig overspoeld. De gebieden bestaan uit getijdengrienden, wilgenbossen en vochtige terreinen met riet- en ruigtevegetaties (www.synbiosys.alterra.nl).

Voor het gebied is op 30 september 2011 door de toenmalige staatssecretaris van EL&I (nu EZ) het wijzigingsbesluit gepubliceerd. In Figuur 3.2 is de ligging van het Natura 2000-gebied Oude Maas weergegeven.

Figuur 3.2: Ligging van het Natura 2000-gebied Oude Maas (groen weergegeven) (www.synbiosys.alterra.nl).

In Tabel 3-1 zijn de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Oude Maas weergegeven.

Tabel 3-1: Instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Oude Maas

Instandhoudingsdoelstellingen		SVI	Doelst.	Doelst.	Doelst.
		Landelijk	Opp.vl.	Kwal.	Pop.
Habitattypen					
H3270	Slikkige rivieroever	-	=	=	
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	-	>	=	
H91E0A	*Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen)	-	=	=	
Habitatsoorten					
H1337	Bever		=	=	=
H1340	*Noordse woelmuis	--	>	>	>
Legenda					
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)				
=	Behoudsdoelstelling				
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling				
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering				

Verspreiding van habitattypen en –soorten

Op de meest natte delen achter de vooroevers groeien onder meer groot moerasscherm en waterpeper van het habitatype slikkige rivieroever (H3270). Ruigtebegroeiingen (H6430B) zijn in de Oude Maas op enkele locaties in oppervlakte achteruitgegaan door uitbreiding van wilgenbos, maar op locaties van verwaarloosde rietvelden juist uitgebreid. De grootste locatie met soortenrijke ruigten wordt aangetroffen in de Rhoonse Grienden. Verder komt dit habitatype voor in het deelgebiedje Klein Profijt met het zeldzame

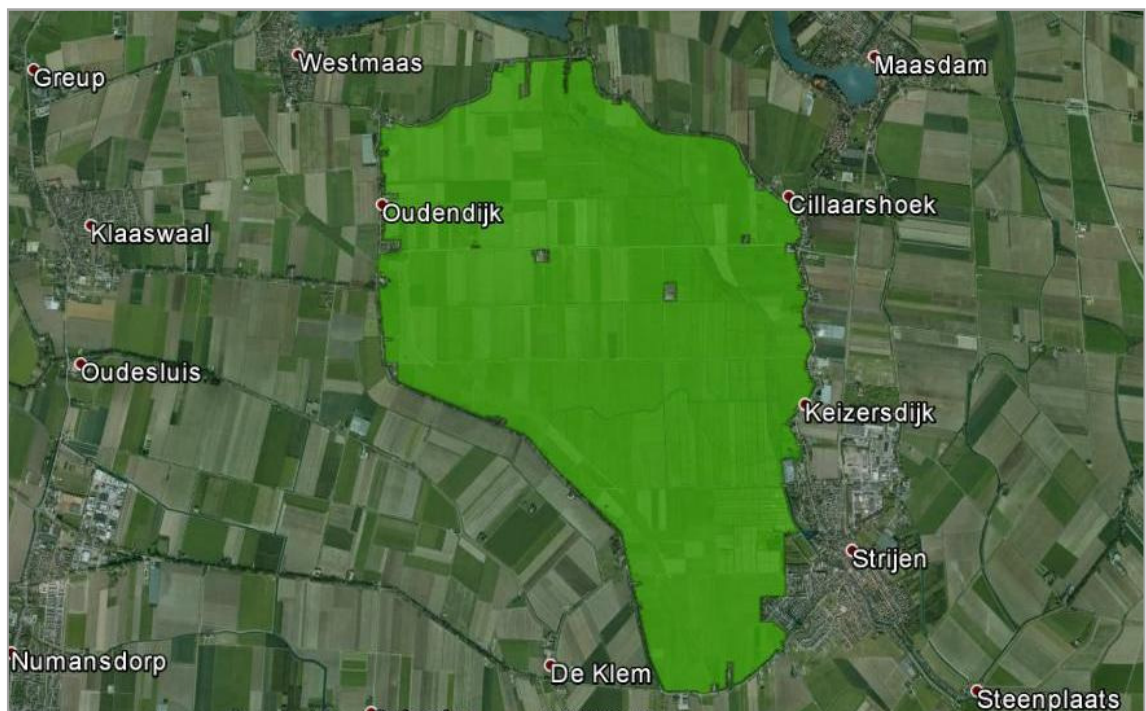

zomerklokje en in rietvelden in de westelijke uitloper van de Oude Maas. In het gehele gebied is langs de Oude Maas een van de grootste oppervlakten en beste voorbeelden van het habitatype vochtige alluviale bossen, zachthoutoibossen (H91E0A) aanwezig, bijvoorbeeld in de Hooi- of Weiplaat, Klein Profijt, Carnissegrienden en Geertruida Agatha Polder. Daarnaast zijn burchten van de bever (H1337) aanwezig op Carnissegrienden en de Zomerlanden. Ook maakt de bever gebruik van Klein Profijt. Ruigten en zomen (H6430) en rietvelden vormen het leefgebied van de noordse woelmuis (H1340). Door de achteruitgang in oppervlakte van dit habitatype is een flink verlies aan leefgebied voor de soort opgetreden. Waarschijnlijk resteert alleen nog een kleine populatie in Klein Profijt en de Berenplaat (Definitief Aanwijzingsbesluit Oude Maas, 2010).

3.3 Oudeland van Strijen

Het gebied Oudeland van Strijen kan worden beschouwd als een stuk voorland (buitendijks gebied) van de voormalige Groote of Zuid-Hollandse Waard. De Zuid-Hollandse Waard was een bedijkt gebied dat globaal gelegen was tussen Dordrecht, Werkendam, Heusden en Geertruidenberg. Deze Waard is na de overstromingen in 1421/22 (St. Elizabethsvloed) verloren gegaan. Later is de polder opnieuw bedijkt. Het Oudeland van Strijen, dat vooral bestaat uit grasland- en akkerbouwpercelen, heeft een zeer open karakter. Er is nauwelijks bebouwing en opgaande begroeiing in het gebied aanwezig. Langs de dijken aan de rand van het gebied staan enkele boerderijen.

Dit gebied is op 23 december 2009 door de toenmalige minister van LNV (nu EZ) definitief aangewezen als Natura 2000-gebied. In september 2010 is het ontwerp-beheerplan Oudeland van Strijen vastgesteld door de provincie Zuid-Holland (www.synbiosys.alterra.nl). In Figuur 3.3 is de ligging van het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen weergegeven.

Figuur 3.3: Ligging van het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen (groen weergegeven) (www.synbiosys.alterra.nl).

In Tabel 3-2 zijn de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen weergegeven.

Tabel 3-2: Instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen

Instandhoudingsdoelstellingen						
		SVI	Doelst.	Doelst.	Doelst.	Draagkracht
		Landelijk	Opp.vl.	Kwal.	Pop.	aantal vogels
Niet-broedvogels						
A041	Kolgans	+	=	=		1500
A042	Dwerggans	--	=	=		30
A045	Brandgans	+	=	=		1500
A050	Smient	+	=	=		1100

Legenda	
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=($<$)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

Verspreiding soorten

De kol-, dwerg- en brandgans komen gedurende het winterhalfjaar voor in het hele gebied Oudeland van Strijen om daar overdag te foerageren op de voedselrijke graslanden. De ganzen slapen 's nachts vooral op het Haringvliet en Hollands Diep. De smient gebruikt het gebied in het winterhalfjaar om 's nachts te foerageren op het grasland. Overdag slaapt de smient op de watergangen in het gebied en op het Haringvliet en het Hollands Diep (Definitief Aanwijzingsbesluit Oudeland van Strijen, 2009).

3.4 Hollands Diep

Het Hollands Diep is een voormalig estuarium dat deel uitmaakt van de delta van Rijn en Maas, die respectievelijk via de Boven-Merwede en de Amer hun water afvoeren naar het Hollands Diep. Het laatste traject naar de zee wordt gevormd door het Haringvliet, dat in november 1970 zijn open verbinding met de zee verloor door sluiting van de Haringvlietdam. Het peil op het Hollands Diep wordt beïnvloed door de Haringvlietstuizen en de bovenstroomse stuwen. Na afsluiting van het Haringvliet is het Hollands Diep snel zoet geworden. Midden in het Hollands Diep ligt een baggerspeciedepot met bosschages. Het gedeelte van het gebied dat onder de Habitatrichtlijn is aangewezen, betreft een aantal platen en gorzen op de noordoever van het Hollands Diep. De Esscheplaat, Zeehondenplaat en Sasseplaat bestaan voor het grootste deel uit getijdengrienden en vloedbossen (doorgeschoten grienden), die in het verleden onder invloed stonden van het getij. De Oosterse slobbengorzen zijn voormalige slikken en platen, riet- en grasgorzen en grienden. De Hoogezandsche Gorzen zijn buitendijkse grasgorzen (www.synbiosys.alterra.nl). De ligging van het Natura 2000-gebied is weergegeven in Figuur 3.4.

Figuur 3.4: Ligging van het Natura 2000-gebied Hollands Diep (groen weergegeven) (www.synbiosys.alterra.nl).

In Tabel 3-3 zijn de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Hollands Diep weergegeven.

Tabel 3-3: Instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Hollands Diep

<u>Instandhoudingsdoelstellingen</u>		SVI	Doelst.	Doelst.	Doelst.	Draagkracht	Draagkracht
		Landelijk	Opp.vl.	Kwal.	Pop.	aantal vogels	aantal paren
Habitattypen							
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	-	=	=			
H91E0A	*Vochtige alluviale bossen (zachthoutooibossen)	-	=	=			
H91E0B	*Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	--	>	>			
Habitatsoorten							
H1095	Zeeprrik	-	=	=	>		
H1099	Rivierprrik	-	=	=	>		
H1102	Elft	--	=	=	>		
H1103	Fint	--	=	=	>		
H1106	Zalm	--	=	=	>		
H1337	Bever		=	=	=		
H1340	*Noordse woelmuis	--	>	>	>		
Broedvogels							
A034	Lepelaar		=	=			40
A132	Kluut		=	=			2000*
Niet-broedvogels							
A034	Lepelaar	+	=	=		4	
A041	Kolgans	+	=	=		660	
A043	Gauwe Gans	+	=	=		1200	
A045	Brandgans	+	=	=		160	
A050	Smient	+	=	=		540	
A051	Krakeend	+	=	=		230	
A053	Wilde eend	+	=	=		1900	
A061	Kuifeend	-	=	=		1300	

Legenda	
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)
=	Behoudsdoelstelling
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling
=($<$)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering

Verspreiding habitattypen en –soorten

Het habitatype slikkige rivieroever (H3270) komt op verschillende locaties binnen het gebied voor, onder meer in de omgeving van de Esscheplaat, in de vorm van blauwe waterereprijs en waterpeper. Het habitatype ruigten en zomen, harig wilgenroosje (H6430B) komt voor op de Zeehondenplaat en verspreid op de oevers direct langs het Hollands Diep in de vorm van rietvelden en natte strooiselruigten. Op de oevers zijn de voormalige grienden doorgeschoten in wilgenbossen behorend tot het habitattypen vochtige alluviale bossen, zachthoutooibossen (H91E0A). Op aantal plekken aan de noordoever komt het habitatype voor in bijzondere kwaliteit met epifytische mossen, bijvoorbeeld op de Esscheplaat. Het open water van het Hollands Diep behoort tot het leefgebied van de zeeprk (H1095), rivierprk (H1099), elft (H1102), fint (H1103) en de zalm (H1106). Er zijn onder andere burchten van de bever (H1337) aanwezig op de Sasseplaat, APL-Polder en Polder de Oostersche Bekade Gorzen. De ruigten van het habitatype ruigten en zomen (H6430) vormen samen met extensief begraasde, vochtige graslanden het leefgebied van de noordse woelmuis (H1340) op de noordoever en op de Sassenplaat (Definitief Aanwijzingsbesluit Hollands Diep, 2013).

3.5 Haringvliet

Het Haringvliet is een afgesloten zeearm die via een open verbinding met het Hollands Diep deel uitmaakt van de delta van Rijn en Maas. Na de voltooiing van de Haringvlietssluisen in 1970 viel het getij in het voormalige brakke getijdengebied grotendeels weg. Het water werd zoet tot aan de sluisen en het getij werd beperkt. Het Haringvliet vormt nu een groot zoetwaterbekken dat alleen via Spui, Oude Maas en Nieuwe Waterweg nog in verbinding staat met de Noordzee. Het peil wordt beïnvloed door de Haringvlietssluisen en de bovenstroomse stuwen. Aan de oevers van Voorne-Putten, de Hoeksche Waard en Goeree-Overflakkee bestaat het landschap uit grasgorzen, riet- en biezenvelden, begroeide en onbegroeide zand- en slikplaten grenzend aan het open water. Een aantal voormalige platen zijn door vooroeververdediging en aanvulling met grond uitgegroeid tot uitgestrekte gebieden (Ventjagersplaten en Slijkplaat). In het Haringvliet ligt het eiland Tiengemeten. Een deel van de rietlanden en zilte gorzen is door begrazing omgevormd in grasland van brakke bodem (zilverschoonverbond), terwijl onbegraasde delen zich ontwikkeld hebben tot riet, brakke ruigten en struweel (www.synbiosys.alterra.nl). De ligging van het Natura 2000-gebied Haringvliet is weergegeven in figuur 3.5.

Figuur 3.5: Ligging van het Natura 2000-gebied Haringvliet (groen weergegeven) (www.synbiosys.alterra.nl).

In onderstaande tabel zijn de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Haringvliet weergegeven.

Tabel 3-4: Instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Haringvliet

Instandhoudingsdoelstellingen		SVI	Doelst.	Doelst.	Doelst.	Draagkracht
		Landelijk	Opp.vl.	Kwal.	Pop.	aantal vogels
Habitattypen						
H1330A	Schorren en zilte graslanden (buitendijks)	-	=	=		
H3270	Slikkige rivieroever	-	>	=		
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	-	>	>		
H91E0A	*Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen)	-	>	>		
H91E0B	*Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	--	>	>		
Habitatsoorten						
H1095	Zeeprrik	-	=	>	>	
H1099	Rivierprrik	-	=	>	>	
H1102	Elft	--	=	>	>	
H1103	Fint	--	=	>	>	
H1106	Zalm	--	=	>	>	
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=	
H1163	Rivierdonderpad	-	=	=	=	
H1340	*Noordse woelmuis	--	=	=	=	

Instandhoudingsdoelstellingen		SVI	Doelst.	Doelst.	Doelst.	Draagkracht
		Landelijk	Opp.vl.	Kwal.	Pop.	aantal vogels
Broedvogels						
A081	Bruine Kiekendief	+	=	=		
A132	Kluut	-	=	=		
A137	Bontbekplevier	-	=	=		
A138	Strandplevier	--	=	=		
A176	Zwartkopmeeuw	+	=	=		
A191	Grote stern	--	=	=		
A193	Visdief	-	=	=		
A195	Dwergstern	--	=	=		
A272	Blauwborst	+	=	=		
A295	Rietzanger	-	=	=		
Niet-broedvogels						
A005	Fuut	-	=	=		160
A017	Aalscholver	+	=	=		240
A034	Lepelaar	+	=	=		160
A037	Kleine Zwaan	-	=	=		behoud
A041	Kolgans	+	=	=		400
A042	Dwerggans	--	=	=		20
A043	Grauwe Gans	+	=	=		6600
A045	Brandgans	+	=	=		14800
A048	Bergeend	+	=	=		820
A050	Smient	+	=	=		8900
A051	Krakeend	+	=	=		860
A052	Wintertaling	-	=	=		770
A053	Wilde eend	+	=	=		6100
A054	Pijlstaart	-	=	=		30
A056	Slobeend	+	=	=		90
A061	Kuifeend	-	=	=		3600
A062	Toppereend	--	=	=		120
A094	Visarend	+	=	=		3
A103	Slechtvalk	+	=	=		8
A125	Meerkoet	-	=	=		2300
A132	Kluut	-	=	=		160
A138	Strandplevier					
A140	Goudplevier	--	=	=		1600
A142	Kievit	-	=	=		3700
A156	Grutto	--	=	=		290
A160	Wulp	+	=	=		210
Legenda						
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)					
=	Behoudsdoelstelling					
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling					
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering					

Verspreiding habitattypen en –soorten

In de monding van het Haringvliet, onder andere op het Quackgors groeien op de hogere delen over grote oppervlakten brakke ruigten met heemst behorend tot het habitatype ruigten en zomen, harig wilgenroosje (H6430B). Slikkige rivieroever (H3270) reageren op natuurontwikkelingsprojecten in het Haringvliet, zoals bij Westplaat buiten en nieuw opgespoten platen bij het Quackgors. Vochtige alluviale bossen, zachthoutoibossen (H91E0A) komen zeer versnipperd en verspreid voor in het gebied. Het open water van het Haringvliet behoort tot het leefgebied van de zeeprk (H1095), rivierprk (H1099), elft (H1102), fint (H1103) en de zalm (H1106). De rivierdonderpad (H1163) komt daarentegen vooral langs de stenige oevers van het Haringvliet voor. De bittervoorn (H1134) komt binnen de begrenzing in diverse polders ten noorden van het Haringvliet voor en potenties zijn aanwezig in de polderwateren van het eiland Tiengemeten. De noordse woelmuis (H1340) is te vinden op Tiengemeten en rond De Scheelhoek. (Definitief Aanwijzingsbesluit Hollands Diep, 2013).

3.6 Biesbosch

De Biesbosch was eeuwenlang een uitgestrekt zoetwatergetijdengebied, dat in Europa nauwelijks zijn weerga kende. Ontstaan in het begin van de vijftiende eeuw, tijdens de beruchte Sint- Elizabethsvloed, werd het gebied lange tijd gekenmerkt door verraderlijke wilgenvloedbossen (deels in gebruik als grienden), afgewisseld met kale zand- en slikplaten, rietgorzen en biezenvelden, maar door de uitvoering van de Deltawerken heeft de Biesbosch veel van zijn allure moeten prijsgeven. Na de afsluiting van het Volkerak in 1960 en het Haringvliet in 1970 viel het getij terug van gemiddeld 2 meter naar enkele decimeters. Het gebied bestaat uit drie delen: de Slidrechtse en Dortsche Biesbosch ten noorden van de Merwede en de Brabantse Biesbosch ten zuiden ervan. Alleen in de Slidrechtse Biesbosch resteert nog een getijdeverschil van ongeveer 70 centimeter door de open verbinding met de Oude Maas. Het dynamische getijdengebied veranderde na de uitvoering van de Deltawerken in een verruigd moerasgebied waarin de hoogteverschillen tussen platen en geulen geleidelijk verminderden, wat leidde tot afkalving van de eilanden. De biezenvelden, rietgorzen en wilgenvloedbossen zijn grotendeels verdwenen; inpolderingen en de aanleg van reusachtige drinkwaterbekkens hebben verder hun tol geëist. Maar toch, ondanks dit alles bezit de Biesbosch ook in zijn huidige vorm grote botanische en faunistische kwaliteiten, terwijl het landschap van eilanden en slingerende waterwegen in wezen nog steeds bestaat. Naast Zuid-Flevoland is de Biesbosch het belangrijkste brongebied voor de blauwborst; een broedvogel van verruigd rietland. Daarnaast vormt het gebied een belangrijk broedgebied voor andere moerasvogels (bruine kiekendief, porseleinhoen, snor en rietzanger) en broedvogels van waterrijke gebieden met opgaand bos (aalscholver en ijsvogel). Ook is het een belangrijk rust- en foerageergebied voor fuut, lepelaar, kleine zwaan, kolgans, grauwe gans, brandgans, smient, krakeend, wintertaling, kuifeend, grote zaagbek en grutto. Daarnaast is de Biesbosch van enig belang voor aalscholver, pijlstaart, slobbeend, tafeleend, nonnetje, visarend en meerkoet. Voor de meeste van deze soorten is zowel de Brabantse als de Dordtse Biesbosch als slaap- en foerageergebied van betekenis. In de Dordtse Biesbosch heerst daarnaast voldoende rust voor een belangrijke functie als ruigebied (wintertaling) en als pleisterplaats voor verstoringgevoelige soorten als lepelaar en nonnetje. De Slidrechtse Biesbosch is vooral van belang voor ganzen (www.synbiosys.alterra.nl). In afbeelding 3.6 is de begrenzing van het Natura 2000-gebied Biesbosch weergegeven.

Figuur 3.6: Ligging van het Natura 2000-gebied Biesbosch (groen weergegeven) (www.synbiosys.alterra.nl).

In onderstaande tabel zijn de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Biesbosch weergegeven.

Tabel 3-5: Instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Biesbosch

Instandhoudingsdoelstellingen		SVI	Doelst.	Doelst.	Doelst.	Draagkracht	Draagkracht
		Landelijk	Opp.vl.	Kwal.	Pop.	aantal vogels	aantal paren
Habitattypen							
H3260B	Beken en rivieren met waterplanten (grote fonteinkruiden)	-	=	=			
H3270	Slikkige rivieroever	-	>	>			
H6120	*Stroomdalgraslanden	--	>	=			
H6430A	Ruigten en zomen (moerasspirea)	+	=	=			
H6430B	Ruigten en zomen (harig wilgenroosje)	-	>	=			
H6510A	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (glanshaver)	-	=	>			
H6510B	Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (grote vossenstaart)	--	>	=			
H91E0A	*Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen)	-	=(<)	>			
H91E0B	*Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	--	>	>			

<u>Instandhoudingsdoelstellingen</u>		SVI	Doelst.	Doelst.	Doelst.	Draagkracht	Draagkracht
		Landelijk	Opp.vl.	Kwal.	Pop.	aantal vogels	aantal paren
Habitatsoorten							
H1095	Zeeprk	-	=	=	>		
H1099	Rivierprk	-	=	=	>		
H1102	Elft	--	=	=	>		
H1103	Fint	--	=	=	>		
H1106	Zalm	--	=	=	>		
H1134	Bittervoorn	-	=	=	=		
H1145	Grote modderkruiper	-	=	=	=		
H1149	Kleine modderkruiper	+	=	=	=		
H1163	Rivierdonderpad	-	=	=	=		
H1318	Meervleermuis	-	=	=	=		
H1337	Bever	-	=	=	=		
H1340	*Noordse woelmuis	--	>	>	>		
H1387	Tonghaarmuts	-	>	>	>		
Broedvogels							
A017	Aalscholver	+	=	=			310
A021	Roerdomp	--	>	>			10
A081	Bruine Kiekendief	+	=	=			30
A119	Porseleinhoen	--	>	>			9
A229	IJsvogel	+	=	=			20
A272	Blauwborst	+	=	=			1300
A292	Snor	--	=	=			130
A295	Rietzanger	-	=	=			260
Niet-broedvogels							
A005	Fuut	-	=	=		450	
A017	Aalscholver	+	=	=		330	
A027	Grote Zilverreiger	+	=	=		10 foer/ 60 slaap	
A034	Lepelaar	+	=	=		10	
A037	Kleine Zwaan	-	=	=		10	
A041	Kolgans	+	=	=		1800 foer/ 34200 slaap	
A043	Grauwe Gans	+	=	=		2300	
A045	Brandgans	+	=	=		870 foer/ 4900 slaap	
A050	Smient	+	=	=		3300	
A051	Krakeend	+	=	=		1300	
A052	Wintertaling	-	=	=		1100	
A053	Wilde eend	+	=	=		4000	
A054	Pijlstaart	-	=	=		70	
A056	Slobeend	+	=	=		270	
A059	Tafeleend	--	=	=		130	
A061	Kuifeend	-	=	=		3800	
A068	Nonnetje	-	=	=		20	
A070	Grote Zaagbek	--	=	=		30	
A075	Zeearend	+	=	=		2	
A094	Visarend	+	=	=		6	
A125	Meerkoet	-	=	=		3100	
A156	Grutto	--	=	=		60	
Legenda							
SVI landelijk	Landelijke Staat van Instandhouding (-- zeer ongunstig; - matig ongunstig, + gunstig)						
=	Behoudsdoelstelling						
>	Verbeter- of uitbreidingsdoelstelling						
=(<)	Ontwerp-aanwijzingsbesluit heeft 'ten gunste van' formulering						

Verspreiding habitattypen en –soorten

Het habitatype beken en rivieren met waterplanten, grote fonteinkruiden (H3260B) is vooral aanwezig in baaien en kribvakken langs de Nieuwe Merwede vanaf de Kievitswaard tot en met de Dordtse Biesbosch, in het Steurgat van Bovenhennip tot aan Spijkerboor (nabij de Bergsche Maas) en in het Zijkgat/Middelgat van de Plomp/Sloot van St. Jan. Ook elders in de Brabantse Biesbosch zijn deze begroeiingen, die vooral worden gekenmerkt door rivierfonteinkruid, op een aantal plekken in grotere kreken aangetroffen. Slikkige rivieroeveren (H3270) komen wijdverspreid in het gebied voor, zowel langs rivierarmen als in ontpolderde delen. Het habitatype stroomdalgraslanden (H6120) is aanwezig op de Kop van de Oude Wiel op de splitsing van de Beneden-Merwede en de Nieuwe Merwede bij Werkendam. Glanshaver- en vossenstaarthooilanden (H6510) zijn aanwezig op diverse plaatsen in de Sliedrechtse Biesbosch, zoals het in landelijk opzicht grootste areaal van de zeldzame associatie van grote pimpernel en weidekervel (behorend tot subtype B grote vossenstaart) in de Hengstpolder. De andere plaatsen in het oostelijk deel van de Sliedrechtse Biesbosch zijn gelegen tussen Kop van de Oude Wiel en de Hengstpolder (H6510A en H6510B), en de hogere delen Louw Simonswaard (H6510A, fragmentair H6510B). Ruigten en zomen, moerasspirea (H6430A) zijn vooral aanwezig in de Dordtse Biesbosch en in de Brabantse Biesbosch. De ruigten en zomen, harig wilgenroosje (H6430B) komt in het gehele gebied voor op oevers van de riviervakken en grote en kleine kreken. Vochtige alluviale bossen, zachthoutooibossen (H91E0A) komen wijdverbreid in aanzienlijke oppervlakte voor op locaties als de Dordtse Biesbosch, Deeneplaat, oevers Nieuwe Merwede, rondom Noorderplaat, rondom spaarbekken De Gijster en De Kikvorsch of Otterpolder bij Dordrecht. Het subtype essen-iepenbossen (H91E0B) komt sporadisch voor in het oostelijk deel van de Brabantse Biesbosch. Tonghaarmuts (H1387) wordt het meeste aangetroffen in luchtvochtig wilgenbos langs rivieren. Deze mossoort is op diverse plekken verspreid over het gebied vastgesteld. De zeeprink (H1095), rivierprink (H1099), elft (H1102) en zalm (H1106) maken binnen de Biesbosch vooral gebruik van de hoofdstromen als doortrekroute naar bovenstrooms liggende paaiplassen. Vroeger vormde de Brabantse Biesbosch een belangrijk paai- en opgroeigebied van de fint (H1103). In 2005 werd in de Nieuwe Merwede voor het eerst weer paaigedrag waargenomen, maar het jaar daarop werden geen jonge finten aangetroffen die wijzen op een paaiplaats. De bittervoorn (H1134) komt wijdverspreid voor in de Biesbosch, met name in de oostelijk gelegen killenstelsels en polderwateren. Het killenstelsel aan de oostzijde van de Brabantse Biesbosch vormt tevens een belangrijk leefgebied voor de grote modderkruiper (H1145). Hierin zijn vooral de kleinere slootjes en moerassige gedeelten voor de soort van belang. Daarnaast komt de soort plaatselijk in hoge dichtheden voor in polders van de Zuiderklip. De kleine modderkruiper (H1149) heeft binnen het gebied een ruime verspreiding, waar de soort zowel in de grotere open wateren als in de meer geïsoleerde killenstelsels van het gebied is aangetroffen. De rivierdonderpad (H1163) is geconcentreerd op de oevers van met name de Nieuwe Merwede waar voldoende schuilmogelijkheden, zoals in de vorm van basaltblokken, aanwezig zijn. Verder fungeert het gebied als foerageergebied van meervleermuizen (H1318) afkomstig uit kraamkolonies en verblijfplaatsen rondom het gebied, die overdag in gebouwen in de wijde omgeving verblijven (zie ook paragraaf 5.4) en 's nachts boven het water foerageren. De noordse woelmuis (H1340) komt in het gehele gebied voor in met name riet- en ruigtevegetaties. Vangsten zijn vooral gedaan in de Dordtse en Brabantse Biesbosch (niet ten noorden van de Petrusplaat), maar ook plaatselijk in de Sliedrechtse Biesbosch. De bever (H1337) heeft meer dan 20 territoria in de Brabantse Biesbosch, en heeft zich na de herintroductie verspreid zodat nu ook in de Dordtse en Sliedrechtse Biesbosch territoria worden aangetroffen. Bevers komen verspreid over het gehele gebied voor, maar open terrein wordt gemedend.

4 REGIONAAL VERKEERS- EN VERVOERSPLAN

Het RVVP is een directe uitwerking van de Structuurvisie Hoeksche Waard, die is vastgesteld in juli 2009 (Provincie Zuid-Holland, 2009). De RVVP geeft een visie over hoe het verkeers- en vervoerssysteem in de Hoeksche Waard er in 2020-2030 uit zou moeten zien. Er wordt daarbij ingegaan op een aantal agendapunten uit de Structuurvisie, waarbij deze op het gebied van verkeer en vervoer nader zijn uitgewerkt tot te treffen maatregelen. Het RVVP bevat 51 maatregelen die variëren van studies naar het rechte trekken van wegen tot het uitbreiden van kruisingen. Ten behoeve van de voortoets is een indeling gemaakt van 'type maatregelen' te weten: studie, wegaanpassingen, procesbeïnvloeding, uitvoeringsaanpassing en overig. De maatregelen uit het RVVP zijn genummerd. In onderstaande tabel zijn de voorziene maatregelen onderverdeeld naar type maatregel. De nummers verwijzen naar de maatregelnummers uit het RVVP.

Tabel 4-1: Overzicht van de voorziene maatregelen onderverdeeld naar type (Bron: RVVP).

Type maatregel	Nummer
Studie	1, 3, 5, 6, 10, 15, 16, 19, 23, 27, 30, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 46, 47, 48
Wegaanpassingen	4, 8, 9, 13, 14, 21, 25, 26, 28, 29, 31, 32
Procesbeïnvloeding	11, 12, 17, 18
Uitvoeringsaanpassing	34, 45
Overig	2, 7, 20, 22, 24, 43, 44, 49, 50, 51

De verschillende typen maatregelen worden hieronder nader toegelicht:

Studie: Een studie naar maatregelen die getroffen kunnen worden om bijvoorbeeld verkeer te weren (maatregel 3). Binnen de beoordeling wordt hierbij sec gekeken naar het feit dat het een studie is en geen concrete maatregel die gerealiseerd gaat worden.

Wegaanpassingen: Wegaanpassingen omvatten ondermeer de aanleg van passeerhaven t.b.v. landbouwverkeer (maatregel 4). Ook de aanleg van de oostelijke randweg rondom Klaaswaal (maatregel 13) en de fietsverbinding parallel aan de Oud-Cromstrijensedijk Oostzijde (maatregel 21) maken onderdeel uit van dit type maatregelen.

Procesbeïnvloeding: Hier valt te denken aan lobbymaatregelen waarbij geprobeerd wordt invloed uit te oefenen bij besluitvorming op (bijv.) rijksniveau. Een voorbeeld hiervan is beïnvloeding van het proces omtrent de besluitvorming rondom de verbreding van de A29 ten zuiden van de aansluiting met de A4-Zuid (maatregel 17)

Uitvoeringsaanpassing: Dit type maatregelen omvat ondermeer een nieuwe opzet van het busvervoer met sneldiensten als basis (maatregel 34). Door middel van aanpassingen ontstaat er een alternatief voor autoverkeer en een verduurzaming van het mobiliteitssysteem.

Overige: Alle maatregelen die niet onder bovenstaande categorieën te scharen zijn, zijn onder deze noemer gebracht. Hierbij valt te denken aan het opnemen van de Nieuwendijk west- en oostzijde in een integraal plan voor recreatieverkeer in Tiengemetten (maatregel 2). Een andere maatregel is het maken van nadere afspraken tussen waterschap, gemeente en bedrijven over vrachtverkeer richting landbouwgerelateerde bedrijven (maatregel 43).

5 EFFECTEN OP NATURA 2000-GEBIEDEN

5.1 Te verwachten effecten

In Hoofdstuk 4 is een onderverdeling gemaakt van de maatregelen welke binnen het RVVP mogelijk worden gemaakt. Hieronder wordt aangegeven welke effecten de verschillende typen maatregelen sorteren.

Studie: Dit betreft slechts een maatregel waaruit nog geen concrete projecten voortkomen, het doen van studies heeft geen effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden, deze maatregelen worden dus niet verder beoordeeld in de voortoets.

Wegaanpassingen: De wegaanpassingen omvatten ondermeer de aanleg van de randweg bij Klaaswaal. De aanleg van extra wegen kan leiden tot een toename in verkeer en daarmee in stikstofemissie en optische verstoring.

Procesbeïnvloeding: Dit betreft slechts beleidsbeïnvloedende maatregel, waarmee geen sprake is van effecten op nabijgelegen Natura 2000-gebieden, deze maatregelen worden dus niet verder beoordeeld in de voortoets.

Uitvoeringsaanpassing: Dit type maatregelen omvat ondermeer een nieuwe opzet van het busvervoer met sneldiensten als basis. Door middel van aanpassingen ontstaat er een alternatief voor autoverkeer en een verduurzaming van het mobiliteitssysteem. Dit leidt echter niet tot effecten op Natura 2000-gebieden, deze maatregelen worden dus niet verder beoordeeld in de voortoets.

Overige: De maatregelen onder deze noemer leiden niet tot effecten op Natura 2000-gebieden, deze maatregelen worden dus niet verder beoordeeld in de voortoets.

Alleen de maatregelen die vallen onder het type 'wegaanpassingen' leiden door een toename van stikstofdepositie of verstoring mogelijk tot effecten op Natura 2000-gebieden, waardoor de effecten van dit type maatregelen in de voortoets wordt onderzocht op het optreden van effecten.

5.2 Effecten op instandhoudingsdoelstellingen

Effecten op habitattypen door stikstofdepositie

De maatregelen die vallen onder het type 'wegaanpassingen', leiden mogelijk tot een toename van de stikstofdepositie. De maatregelen hebben echter geen verkeersaantrekkende werking, daarmee leiden ze niet tot een toename in de stikstofdepositie op de omringende Natura 2000-gebieden. De omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid heeft echter geadviseerd de effecten van de aanleg van de randweg rond Klaaswaal (zie figuur 5.1) nader in kaart te brengen. Hiertoe heeft Goudappel Coffeng de verkeerskundige effecten in kaart gebracht van de aanleg en ingebruikname van de oostelijke randweg rond Klaaswaal. Dit is vastgelegd in de memo Randweg Klaaswaal; beoordeling verkeerseffecten (Goudappel Coffeng, 2013), die als bijlage aan dit rapport is toegevoegd. Uit het memo komt duidelijk naar voren dat de aanleg van de randweg geen verkeersaantrekkende werking tot gevolg heeft en de totale verkeersintensiteiten niet significant toenemen. De aanleg leidt voornamelijk in de directe omgeving van Klaaswaal tot een zeer lokale verschuiving van de verkeersstromen. In het gebied tussen Klaaswaal en Oud-Beijerland is een kleine verschuiving van de intensiteiten zichtbaar. Voor een gedetailleerder overzicht van de exacte effecten wordt verwezen naar bijlage 1.

Figuur 5.1: Globale ligging van de toekomstige randweg nabij Klaaswaal (rood weergegeven). Het nabijgelegen Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen is geel weergegeven (Bron: Google Earth).

Hoewel een toename in verkeersintensiteit niet significant is, is voor de aangewezen habitattypen in de nabijheid van het plangebied de stikstofgevoeligheid bepaald op basis van Dobben *et al.* (2012). In onderstaande tabel zijn de gevoeligste habitattypen per Natura 2000-gebied weergegeven met daarbij de huidige achtergronddepositie. Alle habitattypen zijn gelegen op een afstand van minimaal 4,5 km.

Tabel 5.1: Gevoeligste habitattypen per Natura 2000-gebied

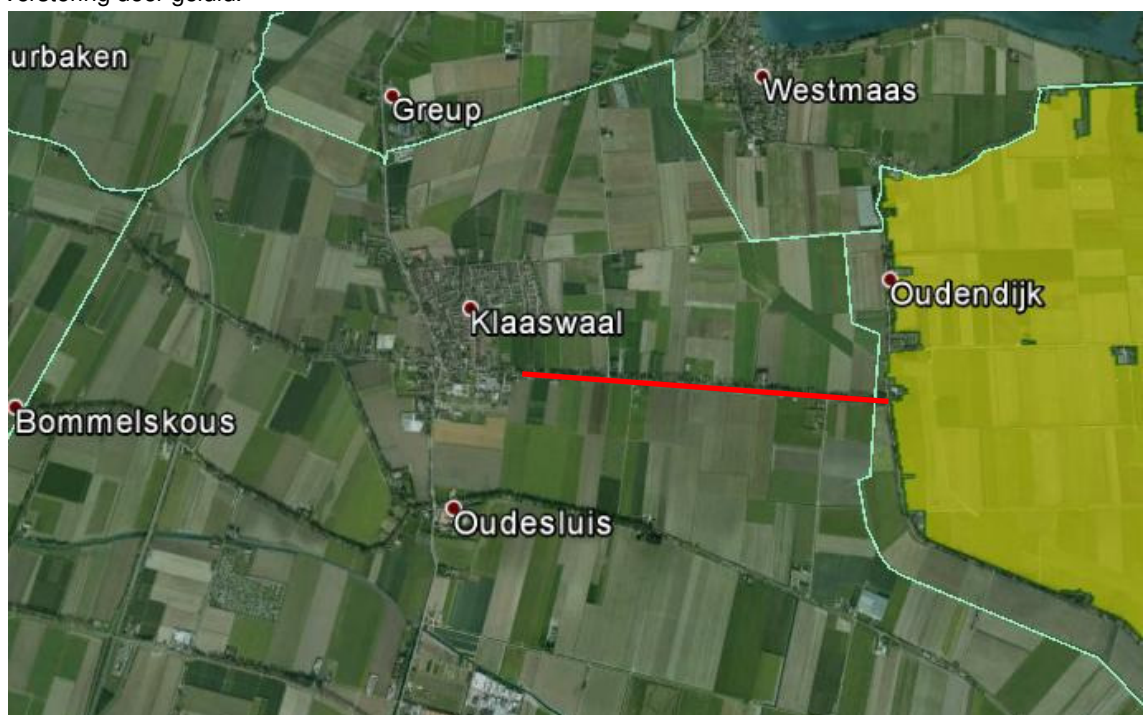
Natura 2000-gebied	KDW (mol/ha/jr)	Habitatype	Achtergronddepositie (mol/ha/jr)
Oude Maas	2429	Vochtige alluviale bossen (zachthoutoibossen)	880-1540
Haringvliet	2000	Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	818-1470
Oudeland van Strijen	n.v.t.	n.v.t.	
Hollands Diep	2000	Vochtige alluviale bossen (essen-iepenbossen)	1240-1460
Biesbosch	1286	Stroomdalgraslanden	960-1600

Uit bovenstaande tabel komt duidelijk naar voren dat de huidige achtergronddepositie (RIVM GCDN, 2010) ruim lager ligt dan de Kritische Depositie Waarde (KDW) van de gevoeligste habitattypen. De KDW is de grens waarboven het risico bestaat dat de kwaliteit van het habitat significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van atmosferische stikstofdepositie. Voor het Natura 2000-gebied Biesbosch wordt de KDW in de huidige situatie wel al overschreden. Dit is echter afhankelijk van de exacte ligging van het habitatype Stroomdalgraslanden. De afstand tussen het plangebied en dit habitatype is echter dermate groot (minimaal 14 km) dat negatieve effecten op het habitatype kunnen worden uitgesloten.

Effecten op vogels

De maatregelen die vallen onder het type 'wegaanpassingen' leiden mogelijk tot optische verstoring en verstoring als gevolg van geluid. De maatregelen hebben echter geen verkeersaantrekkende werking, daarmee leiden ze niet tot een toename in verstoring op de omringende Natura 2000-gebieden. De

omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid heeft echter geadviseerd de effecten van de aanleg van de fietsverbinding nader in kaart te brengen. In de huidige situatie loopt het fietsverkeer over de Oud-Cromstrijensedijk Oostzijde zelf. In de nieuwe situatie loopt er tevens een fietsverbinding aan de voet van de Oud-Cromstrijensedijk Oostzijde. Daarmee komt het fietspad haaks op het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen te liggen. De fietsverbinding heeft geen aantrekkende werking; hij resulteert niet in een toename van het aantal fietsers. Daarnaast wordt het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen gescheiden van het fietspad door een dijk, de Oudendijk. Deze dijk onttrekt de fietsers aan het oog van de aangewezen niet-broedvogels en dempt daarnaast eventueel geluid. Ook de werkzaamheden tijdens de aanlegfase worden daarmee aan het oog van de aangewezen niet-broedvogels onttrokken. Hiermee leiden de aanleg en ingebruikfase van de fietsverbinding niet tot een toename in optische verstoring danwel verstoring door geluid.

Figuur 5.2: Ligging van het toekomstige fietspas naast de Oud-Cromstrijensedijk Oostzijde (rood weergegeven). Het nabijgelegen Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen is geel weergegeven (Bron: Google Earth).

Gevolgen voor [het behalen van] de instandhoudingsdoelstellingen:

- De type maatregelen 'studie, procesbeïnvloeding, uitvoeringsaanpassing en overige' leiden niet tot effecten en zijn daarom niet relevant voor de voortoets.
- De type maatregelen 'wegaanpassingen' leiden niet tot verkeersaantrekkende werking en daarmee niet tot een toename in de stikstofemissie. Onder dit type maatregelen valt eveneens de randweg van Klaaswaal. Hiervoor geldt ook dat er geen veranderingen optreden in de verkeersaantallen zoals blijkt uit de studie van Goudappel Coffeng, waardoor ook ten gevolge van de aanleg van de randweg er geen toename zal zijn van stikstofdepositie en daarmee niet op effecten op stikstofgevoelige habitattypen. Alle gevoelige habitattypen zijn gelegen op een afstand van meer dan enkele kilometers van het plangebied.
- Het type maatregel 'wegaanpassingen' heeft geen optische verstoring of verstoring door geluid tot gevolg. Onder dit type maatregelen valt ook de fietsverbinding. Hiervoor geldt ook dat geen verstoring optreedt doordat er geen toename van het aantal fietsers optreedt. Het fietspad en het

materieel tijdens de aanleg worden aan het zicht onttrokken door de dijk welke rondom het Natura 2000-gebied Oudeland van Strijen aanwezig is.

- Overige Natura 2000-gebieden liggen op een dermate grote afstand dat effecten op instandhoudingsdoelstellingen op voorhand zijn uit te sluiten.

6 CONCLUSIE

De maatregelen welke het RVVP mogelijk maakt, leiden niet tot een toename in verkeersbewegingen. Er is daarmee geen sprake van een toename in de stikstofdepositie of een toename in verstoring. De aanleg en ingebruikname van de Randweg van Klaaswaal en de fietsverbinding hebben daarmee géén gevolgen voor de actueel aanwezige habitattypen en –soorten. Daarnaast worden de mogelijkheden voor uitbreiding en verbetering van de kwaliteit door de maatregelen die het RVVP mogelijk maakt, niet negatief beïnvloed. Het optreden van effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura 2000-gebieden Hollands Diep, Haringvliet, Oude Maas, Oudeland van Strijen en Biesbosch is daarmee uit te sluiten. Er bestaat geen kans dat de maatregelen welke het RVVP mogelijk maakt leiden tot een verslechtering van habitats of habitatsoorten, danwel leidt tot een significante verstoring van soorten waarvoor de instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd. Effecten als gevolg van cumulatie met andere projecten is dan ook niet aan de orde. Er is geen noodzaak tot het opstellen van een passende beoordeling. Een eventuele vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (ex. art. 19d) is niet aan de orde.

7 BRONVERMELDING

Literatuur:

- Dobben, H.F. van en A. van Hinsberg, 2012, *Overzicht van kritische depositiewaarden voor stikstof, toegepast op habitattypen en leefgebieden van Natura 2000*, Alterra-rapport 2397
- GoudappelCoffeng, 2013. *Randweg Klaaswaal; Beoordeling verkeerseffecten*.

Internet:

- Website Synbiosys (www.synbiosys.alterra.nl)
- Website Grootschalige Depositie- en Concentratiekaarten (geodata.rivm.nl)

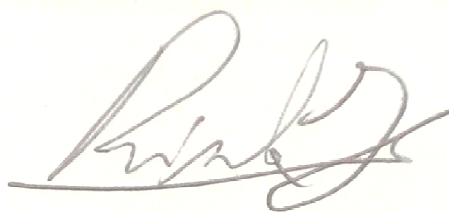

8 COLOFON

Opdrachtgever	: Samenwerkingsorgaan Hoeksche Waard
Project	: Regionaal Verkeers- en Vervoersplan Hoeksche Waard
Dossier	: BC5803BC5803
Omvang rapport	: 27 pagina's
Auteur	: Jobert Rijdsdijk
Bijdrage	: Hanita Zweers
Interne controle	: Joost Rink
Projectleider	: Jan Veeke
Projectmanager	: Saskia Mulder
Datum	: 9 oktober 2013
Naam/Paraaf	: Joost Rink

HaskoningDHV Nederland B.V.

Rivers, Deltas & Coasts

Laan 1914 nr. 35

3818 EX Amersfoort

Postbus 1132

3800 BC Amersfoort

T (088) 348 20 00

F (088) 348 28 01

E info@rhdhv.com

W www.royalhaskoningdhv.com

BIJLAGE 1   Randweg Klaaswaal Beoordeling verkeerseffecten

Deventer
Snipperlingsdijk 4
7417 BJ Deventer
T +31 (0)570 666 222
F +31 (0)570 666 888
Postbus 161
7400 AD Deventer

Den Haag
Verheeskade 197
2521 DD Den Haag

Eindhoven
Flight Forum 92-94
5657 DC Eindhoven

Leeuwarden
F. HaverSchmidtwei 2
8914 BC Leeuwarden

Amsterdam
De Ruyterkade 143
1011 AC Amsterdam

Samenwerkingsorgaan Hoeksche Waard

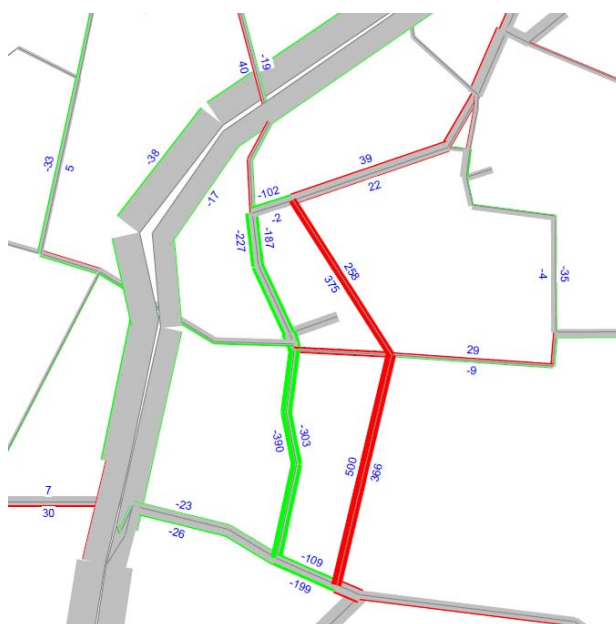
Randweg Klaaswaal

Beoordeling verkeerseffecten

Datum
Kenmerk
Eerste versie

4 september 2013
CHD005/Mes/0043

In het RVVP voor de Hoeksche Waard is de randweg Klaaswaal als maatregel opgenomen. Conform de toetsingscriteria voor de MER is het RVVP kaderstellend voor de randweg Klaaswaal. Ten behoeve van de voorttoets op grond van de Natuurbeschermingswet moeten de verkeerskundige effecten van de randweg Klaaswaal in beeld worden gebracht. Hiervoor zijn met behulp van het provinciale verkeersmodel van de provincie Zuid-Holland berekeningen gemaakt van de situatie in 2020 met en zonder randweg Klaaswaal. De uitkomsten van deze modelberekeningen zijn gebruikt om het verkeerskundige effect van de randweg te duiden.

Figuur 1: Uitsnede van verschilplot omleiding Klaaswaal (bron: provincie Zuid-Holland)

Beoordeling modelresultaten

In figuur 1 is een uitsnede weergegeven van de verschilplot voor de situatie in 2020 met en zonder randweg bij Klaaswaal voor een avondspitsuur. Het belangrijkste effect is de verschuiving van de intensiteiten van het gedeelte van de N488 ten zuiden van de Oud-Cromstrijensedijk naar de nieuwe randweg. Door deze verschuiving nemen de intensiteiten op de N488 ten zuiden van Klaaswaal met 70% af. De resterende intensiteit op dit wegvak (circa 2.500 mvt/etm) voldoet ruimschoots aan de richtlijnen voor erftoegangswegen buiten de bebouwde kom (60 km/h). Het is de bedoeling dat de huidige N488 deze functie ook krijgt.

De afname van de verkeersintensiteiten op de N488 ten noorden van de Oud-Cromstrijensedijk is minder groot, ongeveer 40%. Na realisatie van de randweg zullen ongeveer 6.500 mvt/etm gebruik blijven maken van dit wegvak. Dit aantal is hoog voor de beoogde functie van de weg als erftoegangsweg. Met aanvullende maatregelen moet het echter wel mogelijk zijn de verkeersintensiteiten op dit wegvak te verlagen.

De verkeersintensiteit op de randweg Klaaswaal is in de avondspits vergelijkbaar met andere gebiedsontsluitingswegen in de Hoeksche Waard. Het verkeersmodel berekent ongeveer 850 mvt/h op de Randweg. Dit is vergelijkbaar met de intensiteiten op de N489 bij Westmaas (circa 900 mvt/h) en de Korteweg tussen de A29 en Zuid-Beijerland (circa 850 mvt/h).

Door de realisatie van de randweg Klaaswaal is voornamelijk in de directe omgeving van Klaaswaal een verschuiving van de verkeersstromen zichtbaar. In het gebied tussen Klaaswaal en Strijen is een kleine verschuiving zichtbaar van verkeer van de erftoegangswegen naar de gebiedsontsluitingswegen. In het gebied tussen Klaaswaal en Oud-Beijerland is een kleine verschuiving (circa 5%) van de intensiteiten zichtbaar van de Langeweg en de A29 naar de Stougjesdijk en de N489. Deze verschuivingen zijn niet significant wanneer deze worden vergeleken met de mobiliteitsgroei van de komende jaren. In de gehele regio heeft de randweg Klaaswaal geen verkeersaantrekkende werking tot gevolg en nemen de totale verkeersintensiteiten niet significant toe.

Bijlage 7

Third opinion nood- zaak MER

Third opinion noodzaak MER voor het RVVP Hoeksche Waard

Third opinion noodzaak MER voor het RVVP Hoeksche Waard

dossier : BC5803
registratienummer : MD-AF20131618
versie : Definitief
classificatie : Klant vertrouwelijk

Samenwerkingsorgaan Hoeksche Waard

oktober 2013

INHOUD

BLAD

1	INLEIDING	3
2	MENING GOUDAPPEL COFFENG	4
3	MENING OMGEVINGSDIENST ZUID HOLLAND ZUID	6
4	BEOORDELING MER-PLICHT DOOR RHDHV	8
5	CONCLUSIES	10
6	COLOFON	11

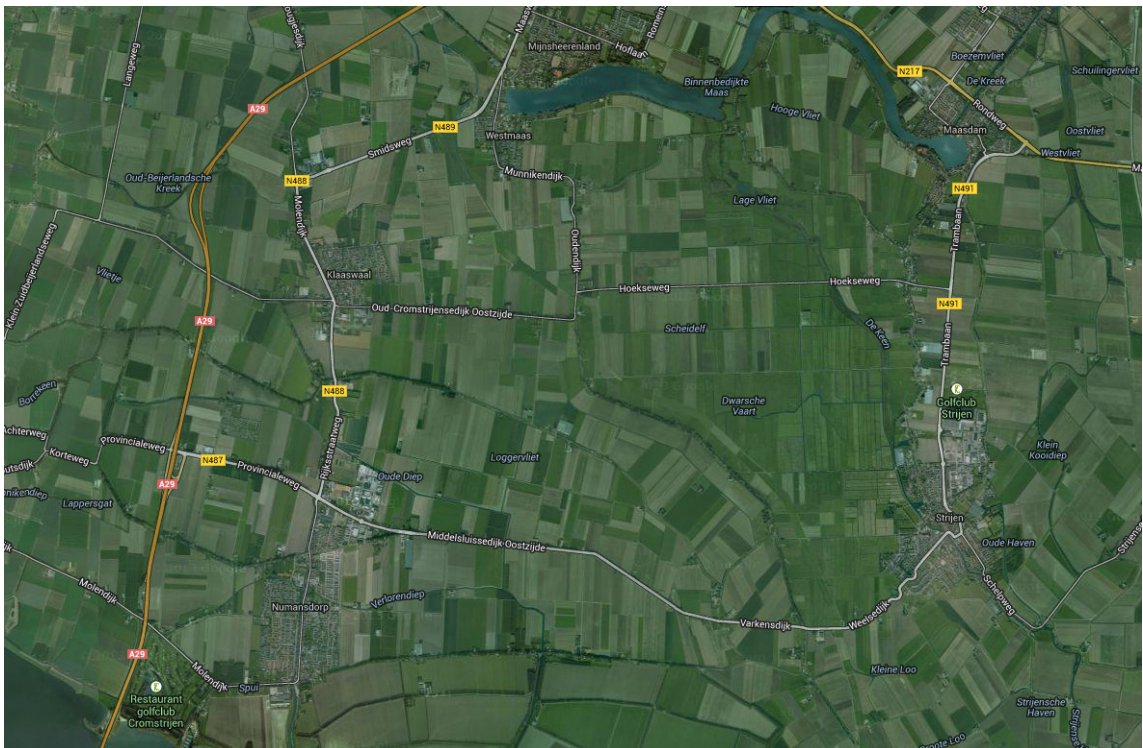
BIJLAGE

1	Informatie vanuit Infomil betreffende definities autosnelweg en autoweg

1 INLEIDING

Zowel het bureau Goudappel Coffeng, in haar memo van 25 april 2013 (1st opinion), als de omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, in een email van 17 juni 2013 (2nd opinion), hebben een mening gevormd over al of niet de noodzaak om een procedure in het kader van milieueffectrapportage voor de oostelijke randweg rond de kern Klaaswaal uit te voeren. De toekomstige randweg Klaaswaal is bedoeld om de kern van Klaaswaal te ontlasten van verkeers hinder omdat momenteel de N488 langs en door het dorp loopt. De oostelijke randweg is bedoeld om het verkeer van en naar de N487 en N489 niet meer door Klaaswaal te voeren via de N488 (zie onderstaande luchtfoto/plattegrond)

Het Regionaal Verkeer- en Vervoersplan is een intergemeentelijke plan waarin een (ruimtelijke) reservering van de oostelijke randweg wordt gepresenteerd. Bij de vaststelling van dit plan zou, vanwege de m.e.r.-(beoordelings)plicht of waarbij vanwege een passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, een Milieueffectrapport opgesteld moeten worden. Hieronder zal een eindoordeel, een zogenaamd 3rd opinion, van bovengenoemde meningen worden geformuleerd. Hiervoor bestaat dit document uit het volgende:

- Hoofdstuk 2: Weergeven van de argumentatie van Goudappel Coffeng met commentaar van RHDHV daarbij;
- Hoofdstuk 3: Weergeven van de mail van de omgevingsdienst met ons commentaar daarbij;
- Hoofdstuk 4: Hierin wordt door ons een beoordeling gemaakt over al of niet MER-plicht. Daarbij zullen wij in het kort de MER-wetgeving beschrijven die betrekking heeft op wegen. Hierbij zullen wij in het bijzonder ingaan op de oostelijke randweg Klaaswaal een auto(snel)weg is volgens de begripsbepaling in het Besluit MER. Definities van 'autosnelweg' en 'autoweg' zijn van belang omdat dit de enige "weg" benamingen zijn, die genoemd worden in de MER-wetgeving;
- Hoofdstuk 5: Het document wordt afgesloten met korte conclusies.

2 MENING GOUDAPPEL COFFENG

Het bureau stelt in haar memo het volgende:

Er zijn meerdere redenen waarom een plan MER-plichtig of beoordelingsplichtig kan zijn. Tijdens de voorbereiding van ruimtelijke plannen en projecten dient zo zorgvuldig mogelijk rekening te worden gehouden met het aspect milieu. De Wet Milieubeheer schrijft voor dat voor bepaalde ruimtelijke plannen, projecten en programma's een milieueffectrapport (MER) moet worden opgesteld. De Wet Milieubeheer stelt het opstellen van een MER verplicht voor alle plannen¹ die belangrijke nadelige gevolgen voor het milieu hebben of kunnen hebben.

Allereerst is van belang of het plan ruimtelijke uitbreidingen mogelijk maakt (stedelijk, woningbouw grote schaal e.d.). Dat zijn dan in sommige gevallen MER-plichtige activiteiten. Hiervan is geen sprake aangezien sprake is van een sectoraal plan dat zich beperkt tot mobiliteit. Uiteraard wordt in het RVVP rekening gehouden met ontwikkelingen als een regionaal bedrijventerrein, maar het RVVP bevat niet de onderbouwing voor die ontwikkeling. De milieu-effecten van een dergelijke ontwikkeling moeten in de onderbouwing en beoordeling daarvan plaatsvinden.

Voor het RVVP zijn alleen van belang de maatregelen die in het RVVP worden geïntroduceerd en onderbouwd. Dat betreft alleen aanpassingen in het verkeerssysteem.

Het Besluit-MER en de EEG-richtlijn milieueffectbeoordeling geven criteria die de MERplicht op plannen en programma's van toepassing maakt:

- 1. Plannen en projecten die in bijlage C van het Besluit-MER zijn opgenomen, zijn MER-plichtig;*
- 2. Plannen en projecten die qua ordegrrootte de in bijlage D van het Besluit-MER opgenomen drempelwaarden overschrijden, hebben mogelijk nadelige gevolgen voor het milieu. Voor de plannen en projecten moet een MER-beoordeling uitwijzen of de gevolgen van het plan of project daadwerkelijk nadelige effecten op het milieu hebben. Zo ja, dan zijn deze plannen of projecten MERplichtig. Wanneer de drempelwaarden niet worden overschreden, dan dient een toets plaats te vinden aan de EEG-richtlijn voor milieueffectbeoordeling.*
- 3. Plannen en projecten die significant negatieve effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van nabijgelegen Natura2000-gebieden zijn Plan-MER-plichtig.*

Toets aan de C- en D-lijst

Een mogelijke A4 Zuid (inclusief aanpassingen op het aansluitend wegennet) is uiteraard MER-plichtig. Omdat het RVVP de aanleg van de A4 Zuid als zodanig niet onderbouwt en er voor de A4 Zuid een eigen beoordeling zal moeten plaatsvinden, is dit geen maatregel die als zodanig wordt beschouwd.

C-lijst Besluit-MER

Hierin zijn opgenomen ten aanzien van infrastructuur:

- De aanleg van een autosnelweg of autoweg.*
- De aanleg, wijziging of uitbreiding van een weg bestaande uit vier of meer rijstroken, of verlegging of verbreding van bestaande wegen van twee rijstroken of minder tot wegen met vier of meer rijstroken niet zijnde een autosnelweg of autoweg. In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een weg met een tracélengte van 10 kilometer of meer.*

De randweg Klaaswaal valt binnen deze categorie, aangezien dat de aanleg van een autoweg betreft (volgens de definitie van de wet die afwijkt van die van richtlijnen wegencategorisering). Het RVVP is

¹ Met plannen wordt in dit kader plannen bedoeld in de artikelen 5 en 8 j 9, tweede lid, van de Planwet verkeer en vervoer etc (zie kolom 3 van de C en D-lijsten)

kaderstellend voor de randweg Klaaswaal, daar dit de aanleg van een autoweg betreft (80 km/h zonder landbouwverkeer en fietsers) is het RVVP MER-plichtig.

D-lijst Besluit-MER

Hierin zijn opgenomen ten aanzien van infrastructuur:

- De wijziging of uitbreiding van een autosnelweg of autoweg. In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een weg met een tracélengte van 5 kilometer of meer.*
- De wijziging of uitbreiding van een weg bestaande uit vier of meer rijstroken, of verlegging of verbreding van bestaande wegen van twee rijstroken of minder tot wegen met vier of meer rijstroken niet zijnde een, autosnelweg of autoweg. In gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een weg met een tracélengte van 5 kilometer of meer.*

Aan de criteria als genoemd in de D-lijst wordt niet voldaan en op basis daarvan geldt geen MER-plicht.

Natura2000

Op dit moment is niet bekend of de in het RVVP voorgestelde maatregelen, significante effecten hebben op nabijgelegen Natura2000 gebieden. Gezien de afstand tot Natura2000 kan dit op voorhand niet worden uitgesloten. Mogelijk geldt vanuit dit spoor een(plan) MER-plicht.

Conclusie

De randweg Klaaswaal is een beoogde autoweg (in de zin van de wet) en valt daarmee binnen de C-lijst van de besluit-MER. Omdat het RVVP kaderstellend is voor de Randweg Klaaswaal, wordt geadviseerd voor het RVVP een plan-MER te doorlopen.

Of significante negatieve effecten op het Natura2000-gebied zijn uit te sluiten als gevolg van de maatregelen uit het RVVP, moet blijken uit een Voortoets in het kader van de Natuur beschermingswet. Geadviseerd wordt een Voortoets uit te voeren op de maatregelen rondom Natura2000-gebied Oudeland van Strijen. Indien blijkt dat significant negatieve effecten niet zijn uit te sluiten, dan is het nodig een passende beoordeling op te stellen. Dit is gekoppeld aan een Plan-MER.

Commentaar RHDHV

De aanpak van Goudappel Coffeng is in principe juist. Van belang bij een eventuele m.e.r.- (beoordelings)plicht is of:

1. de voor te nemen activiteiten die in het RVVP genoemd worden, ook genoemd worden in de C-en D-lijst van het Besluit-MER en,
2. of er sprake is van een plan waarin geplande activiteiten die significant negatieve effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van nabijgelegen Natura2000 gebieden.

In haar analyse stelt Goudappel Coffeng echter dat voor het RVVP een planMER-plicht geldt omdat de rondweg Klaaswaal voldoet aan de, in lijst C van het Besluit-MER, genoemde begrip "aanleg van een autosnelweg of autoweg" (categorie C1.2).

Deze conclusie is onjuist omdat in het Besluit-MER een definitie wordt gegeven van het begrip "autoweg". Hieraan voldoet de rondweg Klaaswaal niet. Een nadere toelichting op 'waarom niet' is opgenomen in hoofdstuk 4. Waarom de oostelijke rondweg Klaaswaal niet beschouwd moet worden als een autoweg, wordt ondersteund door recente jurisprudentie

Een planMER plicht kan ook voortkomen uit de conclusie dat de rondweg significant negatieve effecten heeft op de natuurlijke kenmerken van nabijgelegen Natura2000 gebieden. Goudappel Coffeng stelt terecht dat dit moet blijken uit een Voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet.

3 MENING OMGEVINGSDIENST ZUID HOLLAND ZUID

Over de al of niet MER-plicht heeft de Omgevingsdienst Zuid Holland Zuid als volgt in een mail (d.d. 17juni 2013) geantwoord:

Uw vraag is op te splitsen in twee onderdelen:

- 1. is op de toekomstige rondweg Klaaswaal mogelijk de mer-regelgeving van toepassing?*
- 2. is voor het toekomstige fietspad Oud-Cromstrijensedijk mogelijk een voortoets i.k.v. de Natuurbeschermingswet noodzakelijk?*

Toekomstig rondweg Klaaswaal

Zoals Goudappel Coffeng al melden dient de vraag of mogelijk sprake is van een mer-plicht dan wel een mer-beoordelingsplicht te worden beantwoord aan de hand van het Besluit milieueffectrapportage. Dit besluit omvat twee bijlages. In bijlage C zijn die activiteiten vermeld waarvoor geldt dat een Milieueffectrapport dient te worden opgesteld. Voor de in bijlage D vermelde activiteiten geldt dat voor die activiteiten aan de hand van een zgn. aanmeldnotitie het bevoegd gezag moet beoordelen of de mogelijke effecten van de voorgenomen activiteit dermate negatief kunnen zijn dat alsnog een Milieueffectrapport moet worden opgesteld.

In bijlage C (C1.3) staat inderdaad vermeld: de aanleg, wijziging of uitbreiding van een weg bestaande uit vier of meer rijstroken, of verlegging of verbreding van bestaande wegen van twee rijstroken of minder tot wegen met vier of meer rijstroken niet zijnde een autosnelweg of autoweg. De verplichting om een MER op te stellen geldt dan als sprake is van een tracélengte van 10 kilometer of meer. Op grond van C 1.1/1.2 is de aanleg van een autosnelweg of autoweg MER-plichtig (hiervoor geldt geen grens v.w.b. tracélengte).

In bijlage D (D1.2) staat vermeld: de wijziging of uitbreiding van een weg bestaande uit vier of meer rijstroken, of verlegging of verbreding van bestaande wegen van twee rijstroken of minder tot wegen met vier of meer rijstroken niet zijnde een autosnelweg of autoweg. Als er sprake is van een tracélengte van 5 kilometer of meer geldt een formele mer-beoordelingsplicht en in een situatie van minder dan 5 kilometer geldt een informele mer-beoordelingsplicht. In D 1.1 staat overigens de wijziging of uitbreiding van een autosnelweg of autoweg ook aangewezen als merbeoordelingsplichtig

Indien inderdaad sprake is van de aanleg van een autosnelweg of autoweg is er per definitie sprake van een MER-plicht. Als er geen sprake is van een autosnel of autoweg is het aantal rijstroken en de tracélengte bepalend. Ik kan uit de ontvangen stukken niets afleiden inzake de hoeveelheid rijstroken en eventuele tracélengte.

Fietspad Oud-Cromstrijensedijk

De aanleg van een fietspad wordt niet als zodanig benoemd in het Besluit milieueffectrapportage. Het is evenwel mogelijk dat een passende beoordeling in het kader van de natuurwetgeving leidt tot het alsnog opstellen van een MER. Om die reden is een voortoets belang. Op de vraag of mogelijk sprake is van een voortoets i.k.v. de Natuurbeschermingswet kan ik geen antwoord geven. De bevoegd gezag taken v.w.b. deze wetgeving zijn door provincie Zuid-Holland voor haar gehele grondgebied overgedragen aan de Omgevingsdienst Haaglanden (gevestigd in Den Haag). In de Hoeksche Waard ligt het Natura 2000-gebied Oude land van Strijen. In nabijheid liggen nog een tweetal Natura 2000 gebieden die van belang kunnen zijn te weten Haringvliet en Hollands Diep. Deze laatste twee noem ik nadrukkelijk omdat mogelijk uitstoot van verkeer als gevolg van de toekomstige rondweg Klaaswaal wellicht hun invloed kunnen hebben op die twee gebieden.

Ik adviseer u dringend om vragen inzake een mogelijke voortoets voor te leggen aan de Omgevingsdienst Haaglanden en in die vragen zowel de toekomstige rondweg als het fietspad mee te nemen.

Commentaar RHDHV

Bovengenoemde tekst uit de mail geeft geen oordeel over of er voor de rondweg Klaaswaal sprake is van een m.e.r.-(beoordelings)plicht. De mail gaat in op de criteria (zoals de definitie, het aantal rijstroken en de tracélengte van de rondweg) die gehanteerd dienen te worden voor het bepalen van die verplichting. Ook wordt in het kort beschreven waarop gelet dient te worden bij het toekomstige fietspad Oud-Cromstrijensdijk in relatie tot de ligging van (nabijgelegen) Natura2000 gebieden en MER.

De redeneerlijn wanneer een m.e.r.-(beoordelings)plicht is juist. Het is terecht dat het gaat om de volgende zaken zich voordoen:

Voor directe m.e.r.-plicht (geval uit de C-lijst)

- Aanleg van autosnelweg of autoweg (C1.2)
- Aanleg, wijziging of uitbreiding van weg met 4 rijstroken en met een tracélengte van > 10km (C1.3)

Voor de m.e.r.-beoordelingsplicht (geval uit de D-lijst):

- Wijziging of uitbreiding van autosnelweg of autoweg met een tracélengte van > 5km (D1.1)
- Wijziging of uitbreiding van een weg met 4 rijstroken, of verlegging of verbreding van een bestaande weg van 2 naar 4 rijstroken met een tracélengte van > 5km (D1.2)

Voor het bepalen van een m.e.r.-beoordelingsplicht is de genoemde tracélengte van >5km in de D-lijst niet van belang omdat er onder de drempel sprake is van een vormvrije m.e.r.-beoordeling en dat daarom ook sprake kan zijn van planMER-plicht.

4 BEOORDELING MER-PLICHT DOOR RHDHV

PlanMER-plicht via C of D-lijst

De gevolgde werkwijze betreffende het bepalen van de noodzaak tot m.e.r.-(beoordelings)plicht in het memo van Goudappel Coffeng is op zich juist. Hun conclusie dat er sprake is van m.e.r.-plicht omdat de rondweg Klaaswaal voldoet aan de definitie van de C-lijst, namelijk dat de nieuwe rondweg Klaaswaal de aanleg van een autoweg betreft, is echter onjuist. De rondweg zal geen autosnelweg zijn of een autoweg. Dit laatste is gebaseerd op de, in onderdeel A van het Besluit MER (gewijzigd per 1 april 2011) opgenomen, begripsbepaling wat verstaan wordt onder een autoweg en wat bekend is over de rondweg. In de toelichting van het Besluit-MER staat dat de definitie van "autoweg" is aangepast aan de Europese richtlijn, die voor de definitie verwijst naar de Europese Overeenkomst inzake internationale hoofdverkeerswegen van 15 november 1975. De site van het Kenniscentrum Infomil gaat nog dieper in wanneer gesproken kan worden van een autoweg of autosnelweg. Teksten van deze site zijn letterlijk opgenomen in de Bijlage.

De omgevingsdienst Zuid Holland Zuid heeft geen oordeel kunnen vellen omdat ze niet alle informatie in bezit had. Deze informatie is nu wel bekend in grote lijnen. Bekend is dat het niet gaat om een rondweg van 4 rijstroken, het betreft een aanleg en geen wijziging of uitbreiding van bestaande (auto)weg of, een verlegging of verbreding van een bestaande weg. Het betreft een aanleg van een nieuwe (provinciale) weg van 2 rijstroken van minder dan 5km, die niet alleen toegankelijk is via knooppunten of door verkeersregelininstallaties (vri's) geregelde kruispunten, maar ook waarschijnlijk via gelijkvloerse kruisingen met lokale wegen zonder vri's of rotondes. Tevens wordt uitgegaan dat het niet verboden is te stoppen dan wel te parkeren langs de nieuw aan te leggen randweg. Ook zal de weg niet voldoen aan art 1, d, van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens 1990.

Bovenstaande betekent dat de toekomstige rondweg Klaaswaal niet voldoet aan de definities zoals die zijn opgenomen in Lijst C en D van het Besluit-MER zoals dat per 1 april 2011 is gewijzigd.

Wat betreft Lijst C (directe m.e.r.-plicht): de rondweg betreft geen aanleg van een autosnelweg of autoweg, het zal geen 4 rijstroken bevatten en zal ook geen tracélengte hebben van > 10km. Wat betreft Lijst D (m.e.r.-beoordelingsplicht): er is geen sprake van een wijziging of uitbreiding van een autosnelweg of autoweg, en ook is geen sprake van een wijziging, uitbreiding, verlegging of verbreding van een weg en het zal geen 4 rijstroken bevatten.

Jurisprudentie

Door de Raad van State zijn er recente uitspraken gedaan over al of niet m.e.r.-plicht vanwege het feit dat een aan te leggen weg onder de definitie van autoweg zou vallen. Dit betreft een uitspraak over de Randweg Strijen (25-5-2011), de aanleg van een weg in het inpassingsplan Noordhorn-Zuidhorn (7-3-2012) en de aanleg van de Kersenbaan te Amersfoort (12-12-2012). In alle gevallen heeft de Raad van State beslist dat bezwaren om geen MER voor de nieuwe weg uit te voeren ongegrond zijn. Als argumentatie heeft zij gebruikt de redenen die in bovenstaande alinea zijn beschreven en conform de teksten van Infomil die in de Bijlage zijn opgenomen.

Andere activiteiten in het RVVP Hoeksche Waard

De rondweg Klaaswaal is niet de enige te voorziene maatregel in het RVVP. Voor de planMER-plicht is het ook van belang of er nog andere maatregelen opgenomen zijn die kunnen leiden tot planMER-plicht.

Het RVVP bevat 51 maatregelen die variëren van studies naar het rechte trekken van wegen tot het uitbreiden van kruisingen. Ten behoeve van de voortoets is een indeling gemaakt van 'type maatregelen' te weten: studie, wegaanpassingen, procesbeïnvloeding, uitvoeringsaanpassing en overig. De

maatregelen uit het RVVP zijn genummerd. In onderstaande tabel zijn de voorziene maatregelen onderverdeeld naar type maatregel. De nummers verwijzen naar de maatregelnummers uit het RVVP.

Tabel 4-1: Overzicht van de voorziene maatregelen onderverdeeld naar type (Bron: RVVP).

Type maatregel	Nummer
Studie	1, 3, 5, 6, 10, 15, 16, 19, 23, 27, 30, 33, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 46, 47, 48
Wegaanpassingen	4, 8, 9, 13, 14, 21, 25, 26, 28, 29, 31, 32
Procesbeïnvloeding	11, 12, 17, 18
Uitvoeringsaanpassing	34, 45
Overig	2, 7, 20, 22, 24, 43, 44, 49, 50, 51

De verschillende typen maatregelen worden hieronder nader toegelicht:

Studie: Een studie naar maatregelen die getroffen kunnen worden om bijvoorbeeld verkeer te weren (maatregel 3). Binnen de beoordeling wordt hierbij sec gekeken naar het feit dat het een studie is en geen concrete maatregel die gerealiseerd gaat worden.

Wegaanpassingen: Wegaanpassingen omvatten ondermeer de aanleg van passeerhaven t.b.v. landbouwverkeer (maatregel 4). Ook de aanleg van de oostelijke randweg rondom Klaaswaal (maatregel 13), de fietsverbinding parallel aan de Oud-Cromstrijensdijk Oostzijde (maatregel 21) en de parallelroute langs de Sluisjesdijk/Zwartsluisje maken onderdeel uit van dit type maatregelen.

Procesbeïnvloeding: Hier valt te denken aan lobbymaatregelen waarbij geprobeerd wordt invloed uit te oefenen bij besluitvorming op (bijv.) rijksniveau.

Uitvoeringsaanpassing: Dit type maatregelen omvat ondermeer een nieuwe opzet van het busvervoer met sneldiensten als basis. Door middel van aanpassingen ontstaat er een alternatief voor autoverkeer en een verduurzaming van het mobiliteitssysteem.

Overige: Alle maatregelen die niet onder bovenstaande categorieën te scharen zijn, zijn onder deze noemer gebracht. Hierbij valt te denken aan het opnemen van de Nieuwendijk west- en oostzijde in een integraal plan voor recreatieverkeer in Tiengemeten (maatregel 2). Een andere maatregel is het maken van nadere afspraken tussen waterschap, gemeente en bedrijven over vrachtverkeer richting landbouwgerelateerde bedrijven (maatregel 43).

Geen van bovengenoemde maatregelen in het RVVP komen voor in de definities van het Besluit-MER. Wel is er de mogelijkheid dat via de Natuurbeschermingswet de mogelijkheid kan bestaan van MER-plicht.

PlanMER-plicht via significante negatieve effecten op natuur

Een PlanMER-plicht kan eveneens van toepassing zijn via de Natuurbeschermingswet. Indien significante negatieve effecten kunnen optreden op Natura2000 gebieden door geplande activiteiten in het RVVP, dient een Passende beoordeling in het kader van de natuurwetgeving gemaakt te worden, en dit leidt tot het opstellen van een PlanMER. Zowel Goudappel Coffeng als de omgevingsdienst Zuid Holland Zuid wijzen erop dat een voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet uitsluitel kan geven of significant negatieve effecten zijn uit te sluiten op de natuurlijke kenmerken van Natura2000 gebieden.

De Natura2000 gebieden betreffen het nabijgelegen Oudeland van Strijen en de wat verder gelegen Natura2000 gebieden Hollands Diep, Haringvliet, Oude Maas en Biesbosch.

Deze Voortoets is inmiddels uitgevoerd door RHDHV (rapportage 19 september 2013) met als conclusie dat significant negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van nabijgelegen Natura2000 gebieden uitgesloten kunnen worden. Er bestaat geen kans dat de maatregelen welke het RVVP mogelijk maakt leiden tot een verslechtering van habitats of habitatsoorten, dan wel leidt tot een significante verstoring van soorten waarvoor de instandhoudingsdoelstellingen zijn geformuleerd. Significante negatieve effecten als gevolg van cumulatie met andere projecten zijn dan ook niet aanwezig. Er is geen noodzaak tot het opstellen van een passende beoordeling. Er is daarom vanwege de Natuurbeschermingswet geen sprake van een planMER-plicht.

5 CONCLUSIES

Samengevatte conclusies

- Vanwege de C en D-lijst van het huidige Besluit MER is er geen sprake van een planMER-plicht voor de toekomstige rondweg Klaaswaal. Wat betreft de C-lijst voldoet de rondweg niet aan de definities van een autosnelweg of autoweg, ook is er geen sprake van een toekomstige weg met 4 rijstroken die langer zal zijn dan 10km. Wat betreft de D-lijst is er geen sprake van een wijziging of uitbreiding van een autosnelweg of autoweg, er is geen sprake van een wijziging, uitbreiding, verlegging of verbreding van een weg, en de rondweg zal ook geen 4 rijstroken bevatten. Deze conclusie wordt ondersteund door recente jurisprudentie.
- Ook vanwege de Natuurwetgeving is er geen sprake van een planMER-plicht. De voortoets die recentelijk uitgevoerd is door RHDHV, heeft als conclusie dat significant negatieve effecten op de natuurlijke kenmerken van nabijgelegen Natura2000 gebieden uitgesloten kunnen worden. Deze conclusie betekent dat geen Passende beoordeling gemaakt hoeft te worden en ook geen planMER;
- Wat betreft andere activiteiten in het RVVP zoals het fietspad Oud-Cromstrijensedijk. Deze activiteiten komen niet voor in de definities van lijsten C of D van het Besluit MER waardoor er eventueel sprake kan zijn van een PlanMER-plicht. Tevens heeft de recent uitgevoerde voortoets uitgewezen dat er ook geen activiteiten in het RVVP voorkomen die significant negatieve effecten kunnen hebben op de natuurlijke kenmerken van nabijgelegen Natura2000 gebieden waardoor ook door dit criterium geen sprake is van planMER-plicht.

Voor de toekomst

Omdat de rondweg Klaaswaal met de huidig bekende kenmerken niet voldoet aan de definities van de C en D lijst van het BesluitMER, is er bij latere planvorming ook geen sprake van een projectMER-plicht of een m.e.r.-beoordelingsplicht.

6 COLOFON

Opdrachtgever	: Samenwerkingsorgaan Hoeksche Waard
Project	: Third opinion noodzaak MER voor het RVVP Hoeksche Waard
Dossier	: BC5803
Omvang rapport	: 11 pagina's
Auteur	: Jan Veeken
Interne controle	: Carel Schut
Projectleider	: Jan Veeken
Projectmanager	: Amber van Tatenhove
Datum	: 16 oktober 2013
Naam/Paraaf	:

HaskoningDHV Nederland B.V.

Rivers, Deltas & Coasts

Laan 1914 nr. 35

3818 EX Amersfoort

Postbus 1132

3800 BC Amersfoort

T (088) 348 20 00

F (088) 348 28 01

E info@rhdhv.com

W www.royalhaskoningdhv.com

BIJLAGE 1   Informatie vanuit Infomil betreffende definities autosnelweg en autoweg

Op de site van Kenniscentrum Infomil van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu staat het volgende over de definities van autoweg en autosnelweg:

Autoweg

In onderdeel A van de bijlage van het Besluit m.e.r. is als definitie van het begrip ‘autoweg’ het volgende opgenomen:

- a. een voor autoverkeer bestemde weg die alleen toegankelijk is via knooppunten of door verkeerslichten geregelde kruispunten en waarop het verboden is te stoppen en te parkeren of
- b. een weg als bedoeld in artikel 1, onder d, van het Reglement verkeersregels en verkeerstekens (RVV 1990).

Ad b. De formulering onder b komt er op neer dat er sprake is van een autoweg, indien de weg is aangeduid door bord G3 van bijlage I van het Reglement verkeerstekens en verkeersregels (RVV 1990) (verder RVV). Wanneer een G3 bord aanwezig is, valt de autoweg rechtstreeks onder het begrip autoweg van het Besluit m.e.r..

Op grond van paragraaf 2.4 van de Uitvoeringsvoorschriften van het Besluit Administratieve Bepalingen inzake het Wegverkeer (BABW)* inzake verkeerstekens voldoet de weg, waarop het bord G3 wordt geplaatst, aan de volgende eisen:

- de lengte van het als autoweg aangeduide weggedeelte bedraagt minimaal 2,5 km;
- de doorgaande rijbaan is aangewezen als voorrangsweg;
- de weg heeft geen uitritten;
- overpaden zijn slechts bij hoge uitzondering toegelaten en het gebruik is beperkt tot agrarisch verkeer;
- de breedte van de wegverharding bedraagt ten minste 7,00 m;
- bij kruispunten zijn opstelvakken voor linksafslaand verkeer aanwezig.

De langs de autoweg gelegen parkeerplaatsen, tankstations en bushalteplaatsen maken geen deel van de autoweg uit.

Op grond van artikel 42, lid 2 van het RVV, is het gebruik van de autoweg overigens slechts toegestaan voor bestuurders van een motorvoertuig waarmee met een snelheid van ten minste 50 km per uur mag en kan worden gereden.

* de uitvoeringsvoorschriften bevatten de voorschriften voor de wegbeheerder ten aanzien van de inrichting, bebording en belijning van de wegen, verantwoordelijkheden en procedures. Deze is gebaseerd op artikel 10 van het Besluit Administratieve Bepalingen inzake het Wegverkeer (BABW).

Ad a. De formulering onder a is letterlijk overgenomen uit de op 15 november 1975 te Genève tot stand gekomen Europese Overeenkomst inzake internationale hoofdverkeerswegen (Trb. 1979, nr. 78, verder Europese Overeenkomst). De definitie van het begrip 'autoweg' volgens de Europese Overeenkomst (zie ook overzicht van de begrippen uit de Europese overeenkomst =link) is ruimer dan het begrip 'autoweg' in het RVV. Het gevolg is dat een weg zonder G3 aanduiding nooit een autoweg kan zijn in de zin van het RVV en in de zin van de Europese Overeenkomst. In dien bij een weg geen G3 bord aanwezig is, dient er onderzocht te worden of de weg voldoet aan het begrip 'autoweg' als bedoeld in de Europese Overeenkomst. Hiervoor zijn drie Criteria die hierna verder wordt uitgelegd:

- I. De weg moet bestemd zijn voor autoverkeer;
- II. De weg dient alleen toegankelijk te zijn via (b1) knooppunten of door (b2) verkeerslichten geregelde kruispunten;
- III. Het is verboden op de weg te stoppen of te parkeren.

I. De weg moet bestemd zijn voor autoverkeer.

Onder autoverkeer wordt in de uitgave 'Teksten regelgeving m.e.r.', blz. 82, verstaan: verkeer van motorvoertuigen. Op zich is dit niet duidelijk. Immers, ook een tractor en een grondverzetmachine, om twee voorbeelden te noemen, zijn motorvoertuigen zoals te vinden is in de begripsbepaling van het RVV. In de Europese Overeenkomst zijn echter aanwijzingen te vinden voor het feit dat autowegen uitgaan van hogere ontwerpssnelheden dan wegen voor alle verkeer. Op grond daarvan kan gesteld worden dat autowegen uitsluitend zijn bedoeld voor auto's en daarmee gelijk te stellen motorvoertuigen. Tractoren en vergelijkbare voertuigen zullen vanwege hun beperkte maximumsnelheid alleen op wegen voor alle verkeer kunnen rijden.

II. De weg dient alleen toegankelijk te zijn via knooppunten of door verkeerslichten geregelde kruispunten

II.1 Knooppunten

Algemeen uitgangspunt bij knooppunten is dat de hoofdrijbanen van de autoweg ongelijkvloers gekruist worden. In de Europese Overeenkomst is ten aanzien van knooppunten gesteld dat de rijbanen van knooppunten worden verdeeld in hoofdrijbanen en verbindingswegen die rijbanen met elkaar verbinden. De hoofdrijbanen zijn de banen die de grootste verkeersintensiteit hebben (zo nodig rekening houdend met de wijzigingen per uur) ten aanzien waarvoor geen aanzienlijke verlaging in de ontwerpssnelheid kan worden toegestaan.

Knooppunten zijn volgens hoofdstuk IV (normen voor kruispunten) van bijlage II van de Europese Overeenkomst kruispunten die op een bepaalde manier zijn uitgevoerd. Voor wat betreft kruispunten tussen auto(snel)wegen onderling en tussen auto(snel)wegen en andere wegen onderscheidt de Europese Overeenkomst de volgende kruispunten:

1. kruispunten tussen autosnelwegen of autowegen uit dezelfde categorie:
Dit zijn knooppunten type A, waarbij geen der verkeersstromen elkaar gelijkvloers kruisen;
2. Kruispunten tussen autosnelwegen en wegen voor alle verkeer:
Dit zijn knooppunten type B, waarbij de verkeersstromen op de hoofdrijbanen elkaar niet gelijkvloers kruisen;

3. Kruispunten tussen autowegen en wegen voor alle verkeer
  - a. bij belangrijke kruispunten: knooppunten type B waarbij de verkeersstromen van de autoweg niet gelijkvloers worden gekruist en
  - b. bij minder belangrijke kruisingen waar een knooppunt niet economisch verantwoord is: gelijkvloerse of ongelijkvloerse kruispunten, eventueel geregeld door verkeerslichten. Deze kruispunten vallen niet onder de term knooppunt.

II.2 Kruispunten die door verkeerslichten geregeld zijn Hiermee worden gelijkvloerse of ongelijkvloerse kruispunten niet zijnde knooppunten - die door verkeerslichten geregeld zijn - bedoeld. Ter verduidelijking:

- Gelijkvloerse kruisingen: zijn volgens de Europese Overeenkomst : kruispunten waarvan de takken op gelijk niveau of op een gelijke helling liggen.
- Ongelijkvloerse kruisingen: zijn volgens de Europese Overeenkomst: kruispunten, waarvan tenminste één van de takken één of meer andere takken op ongelijk niveau kruist.

Opgemerkt moet worden dat volgens de toelichting bij het Besluit m.e.r. rotondes en verkeerspleinen worden gelijkgesteld met kruispunten die door verkeerslichten geregeld zijn, omdat het gaat om de toeritdosering en doorstroombaarheid van het verkeer.

III Weg waarop het verboden is te stoppen of te parkeren Deze voorwaarde wijkt niet af van de Nederlandse voorschriften inzake het gebruik van een autoweg door een bestuurder van een motorvoertuig. Op grond van artikel 43, tweede lid, van het RVV is het aan bestuurders in Nederland verboden hun motorvoertuigen op de rijbaan van een autoweg of een autosnelweg te laten stilstaan. Aangezien in artikel 1 van het RVV parkeren is omschreven als het laten stilstaan van een voertuig anders dan gedurende de tijd die nodig is voor en gebruikt wordt tot het onmiddellijk in- of uitstappen van passagiers of voor het onmiddellijk laden of lossen van goederen, gelden in Nederland zowel voor een autosnelweg als voor een autoweg een stopverbod en een parkeerverbod.

Autosnelwegen

Het begrip autosnelweg wordt in het Besluit m.e.r. niet gedefinieerd. De definities van een autosnelweg uit de Europese Overeenkomst inzake internationale hoofdverkeerswegen (Trb. 1979, nr. 78, verder Europese Overeenkomst) en uit het RVV komen nagenoeg met elkaar overeen. Voor de in categorieën C 1.2, C 1.3, C 1.5, D 1.1 en D 1.2 van de bijlage van het Besluit m.e.r. opgenomen term autosnelweg dient per geval bezien te worden of er sprake is van een autosnelweg als bedoeld in het RVV. Op grond van het RVV wordt een autosnelweg gedefinieerd als weg, aangeduid door bord G1 van bijlage I.

Opgemerkt zij dat op grond van paragraaf 2.4 van de Uitvoeringsvoorschriften BABW inzake verkeerstekens de weg waarop het bord G1 wordt geplaatst voldoet aan de volgende eisen:

1. de lengte van het als autosnelweg aangeduide weggedeelte bedraagt minimaal 2,5 km;
2. de weg is gelegen buiten de bebouwde kom en de doorgaande rijbaan is aangewezen als voorrangsweg;
3. de weg heeft ongelijkvloerse kruisingen, gescheiden rijbanen en vloeiend verlopende toe- en afritten.

Langs autosnelwegen gelegen parkeerplaatsen, tankstations en bushalteplaatsen maken geen deel van de autosnelweg uit. Op grond van artikel 42, lid 1 RVV, is het gebruik van de autosnelweg overigens slechts toegestaan voor bestuurders van een motorvoertuig waarmee met een snelheid van ten minste 60 km per

uur mag en kan worden gereden. In de Europese Overeenkomst wordt een autosnelweg gedefinieerd als een weg die speciaal is ontworpen en aangelegd voor verkeer met motorvoertuigen, zonder uitwegen naar aanliggende percelen, en die

1. behalve op bepaalde plaatsen of tijdelijk is voorzien van gescheiden rijbanen voor beide verkeersrichtingen, welke rijbanen van elkaar gescheiden zijn hetzij door een strook die niet voor het verkeer is bestemd, hetzij, bij uitzondering, op andere wijze;
2. geen andere weg, geen spoor- of tramweg of voetpad gelijkvloers kruist; en
3. door speciale verkeerstekens als autosnelweg is aangeduid

Met het laatste vereiste worden de landelijke verkeerstekens bedoeld.

HaskoningDHV Nederland B.V.

Rivers, Deltas & Coasts

Laan 1914 nr. 35

3818 EX Amersfoort

Postbus 1132

3800 BC Amersfoort

T (088) 348 20 00

F (088) 348 28 01

E info@rhdhv.com

W www.royalhaskoningdhv.com

Vestiging Den Haag
Verheeskade 197
2521 DD Den Haag
T (070) 305 30 53
F (070) 389 66 32
Postbus 16770
2500 BT Den Haag

www.goudappel.nl
goudappel@goudappel.nl

adviseurs
mobiliteit
Goudappel
Coffeng